

บทที่ ๓

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ การทดสอบปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น

ในการทดสอบปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติของชาวชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือในการไปทำงานต่างถิ่น ผู้วิจัยจะนำตัวแปรอิสระทุกตัวที่ใช้ในการวิจัยนี้มาทำการทดสอบศึกษาดูว่า มีตัวแปรใดบ้างที่มีความสัมพันธ์หรือไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น สำหรับจุดประสงค์ในการทดสอบตัวแปรในครั้งนี้ เพื่อต้องการทราบถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทุกตัวที่มีต่อตัวแปรตามว่าจะมีความสัมพันธ์ต่อกันหรือ เป็นอิสระต่อกันหรือไม่ เมื่อแบ่งกลุ่มของตัวแปรอิสระแต่ละตัวให้แตกต่างกันและแบ่งทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่นออกเป็น ๓ ลักษณะที่แตกต่างกันคือ มีความคิดว่าจะไปทำงานต่างถิ่น ไม่มีความคิด ไม่ทราบ

สำหรับการทดสอบปัจจัย ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการทางสถิติ คือ การทดสอบไคสแควร์ เนื่องจากการทดสอบนี้ต้องการทราบว่าตัวแปรอิสระทุกตัวกับตัวแปรตาม เป็นอิสระต่อกันหรือไม่ โดยแต่ละตัวแปรได้จัดแบ่งข้อมูลเป็นกลุ่มชั้น เช่น สถานภาพการมีงานทำ แบ่งเป็น ๓ กลุ่ม คือ มีงานทำ หรือกำลังรอฤดูกาลเกษตร กำลังว่างงาน ไม่ได้ทำงาน ดังนี้ เป็นต้น ทั้งนี้ได้ตั้งสมมติฐานเบื้องต้นไว้ว่า ตัวแปรที่นำมาหาความสัมพันธ์กันนั้นเป็นอิสระต่อกัน หรือไม่มีความสัมพันธ์กัน

เมื่อใช้การทดสอบไคสแควร์ ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทุกตัวกับตัวแปรตาม พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น ได้แก่ สถานะของบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับหัวหน้าครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา สถานภาพการมีงานทำ สถานภาพการทำงาน อาชีพ จำนวนเดือนที่ทำงานในรอบปี อาชีพในขณะรอเก็บเกี่ยว อาชีพเมื่อพ้นระยะเก็บเกี่ยว รายได้ทั้งปี รายได้ของครัวเรือน ความต้องการทำงานมากขึ้น ความต้องการฝึกอาชีพ ส่วนตัวแปรหรือปัจจัยอื่น ๆ นั้นพบว่า เมื่อจัดกลุ่มแตกต่างกันแล้วไม่มีผลทำให้ทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่นแตกต่างกัน นั่นคือไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๓.๑ ความสัมพันธ์ระหว่างสถานะของบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับหัวหน้าครัวเรือนกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น

(ตัวเลขในวงเล็บเป็นค่าร้อยละ)

สถานะของบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับหัวหน้าครัวเรือน	ทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น			จำนวนรวม
	คิด	ไม่คิด	ไม่ทราบ	
หัวหน้าครัวเรือน	(๗.๓) ๔๘	(๗๖.๓) ๕๐๔	(๑๖.๔) ๑๐๘	(๑๐๐.๐) ๖๖๐
สามีหรือภรรยา	(๑.๒) ๗	(๗๕.๗) ๔๕๒	(๒๓.๑) ๑๓๘	(๑๐๐.๐) ๕๙๗
บุตรที่ยังไม่สมรส	(๑๓.๔) ๑๐๕	(๕๕.๗) ๔๓๖	(๓๐.๙) ๒๔๒	(๑๐๐.๐) ๗๘๓
อื่น ๆ	(๗.๘) ๔๖	(๖๗.๑) ๓๙๕	(๒๕.๑) ๑๔๘	(๑๐๐.๐) ๕๘๙
รวม	๒๐๖	๑๗๘๗	๖๓๖	๒๖๒๙

$$\chi^2 = ๑๒๖.๕๒ \text{ มีนัยสำคัญที่ระดับ } ๐.๐๕$$

สถานะของบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับหัวหน้าครัวเรือนกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น

สำหรับการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสถานะของบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับหัวหน้าครัวเรือนกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่นของชาวชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากตารางที่ ๓.๑ พบว่าเมื่อสถานะของบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับหัวหน้าครัวเรือนแตกต่างกันมีผลทำให้มีทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ ทั้งนี้เพราะว่าบุตรที่ยังไม่สมรสนั้น เป็นกลุ่มที่มีความคิดไปทำงานต่างถิ่นสูงสุดร้อยละ ๑๓.๔ รองลงไปได้แก่ กลุ่มอื่น ๆ และกลุ่มหัวหน้าครัวเรือนร้อยละ ๗.๔ และ ๗.๓ ตามลำดับ ส่วนสามีหรือภรรยาของหัวหน้าครัวเรือนมีเพียงร้อยละ ๑.๒ เท่านั้น จะเห็นได้ว่าหัวหน้าครัวเรือนเป็นกลุ่มที่ไม่คิดจะไปทำงานต่างถิ่นสูงสุดถึงร้อยละ ๗๖.๓ รองลงไปคือกลุ่มสามีหรือภรรยาของหัวหน้าครัวเรือนร้อยละ ๗๔.๗ ส่วนกลุ่มบุตรที่ยังไม่สมรสนั้นเป็นกลุ่มที่ไม่คิดไปทำงานต่างถิ่นต่ำสุดเพียงร้อยละ ๔๔.๗ และกลุ่มที่ไม่แน่ใจหรือไม่ทราบว่าจะไปทำงานต่างถิ่นหรือไม่นั้น บุตรที่ยังไม่สมรสเป็นกลุ่มที่ไม่ทราบว่าจะไปทำงานต่างถิ่นหรือไม่สูงสูดร้อยละ ๓๐.๔ ส่วนหัวหน้าครัวเรือนต่ำสุดร้อยละ ๑๖.๔ จะเห็นว่าบุตรที่ยังไม่สมรสนั้นไม่ต้องมีการดูแลครอบครัวและอาจจะมีความคิดสร้างฐานะของตนเองหรือแยกครอบครัวออกไป ซึ่งมักเป็นคนในวัยหนุ่มสาว ทำให้มีโอกาสที่จะเสี่ยงไปทำงานได้ดีกว่าคนมีภาระทางครอบครัว

ตารางที่ ๓.๒ ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกในครัวเรือนกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น

(ตัวเลขในวงเล็บเป็นค่าร้อยละ)

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	ทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น			รวม
	คิด	ไม่คิด	ไม่ทราบ	
ต่ำกว่า ๓	(๘๖.๑) ๗	(๖๓.๒) ๕๕	(๒๘.๗) ๒๕	(๑๐๐.๐) ๘๗
๔ - ๖	(๘.๘) ๙๖	(๖๓.๑) ๖๘๓	(๒๘.๑) ๓๐๔	(๑๐๐.๐) ๑๐๘๓
๗ - ๙	(๗.๕) ๗๔	(๗๑.๕) ๗๐๐	(๒๑.๑) ๒๐๗	(๑๐๐.๐) ๙๘๑
มากกว่า ๙	(๖.๑) ๒๔	(๗๓.๐) ๓๔๙	(๒๐.๙) ๑๐๐	(๑๐๐.๐) ๔๗๔
รวม	๒๐๖	๑๗๘๗	๖๓๖	๒๖๒๙

$$\chi^2 = ๒๔.๕๑ \text{ มีนัยสำคัญที่ระดับ } ๐.๐๕$$

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น

เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกในครัวเรือนกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่นจากตารางที่ ๓.๒ พบว่า เมื่อขนาดของครัวเรือนแตกต่างกัน มีผลทำให้ชาวชนบทมีทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่นแตกต่างกัน กล่าวคือ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ ทั้งนี้พบว่าในกลุ่มผู้ที่มีความคิดไปทำงานต่างถิ่นนั้น ครัวเรือนขนาดเล็กและกลางมีร้อยละ ๘.๑ และ ๘.๘ ส่วนกลุ่มผู้ที่ไม่คิดไปนั้นส่วนใหญ่เป็นครัวเรือนขนาดใหญ่ ร้อยละ ๗๓.๐ และร้อยละ ๗๑.๕ เป็นครัวเรือนขนาด ๗-๙ คน ในกลุ่มผู้ที่ไม่ทราบว่าจะไปหรือไม่ไปนั้นโดยมากเป็นครัวเรือนขนาดต่ำกว่า ๓ คน คือมีร้อยละ ๒๘.๗ รองลงไปเป็นขนาด ๔-๖ คน ร้อยละ ๒๘.๑ อาจจะเป็นเพราะว่าครัวเรือนชนบทมักมี ขนาดใหญ่และประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม เป็นส่วนมากต้องการใช้แรงงานมากในขณะที่ครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ มีขนาดครัวเรือนที่ไม่ใหญ่นัก

ตารางที่ ๓.๓ ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพกับทัศนคติ
ในการไปทำงานต่างถิ่น

(ตัวเลขในวงเล็บ เป็นค่าร้อยละ)

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ที่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ	ทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น			รวม
	คิด	ไม่คิด	ไม่ทราบ	
ไม่มีผู้ที่ไม่ประกอบอาชีพ	(๑๑.๐) ๑๘	(๖๓.๒) ๑๐๓	(๒๕.๘) ๔๒	(๑๐๐.๐) ๑๖๓
๑ - ๒	(๘.๑) ๓๒	(๖๘.๒) ๖๐๔	(๒๓.๗) ๒๑๐	(๑๐๐.๐) ๘๔๖
๓ - ๔	(๘.๕) ๘๖	(๖๗.๕) ๖๘๘	(๒๔.๒) ๒๔๗	(๑๐๐.๐) ๑๐๒๑
มากกว่า ๔	(๕.๕) ๓๐	(๗๐.๑) ๓๘๒	(๒๔.๕) ๑๓๗	(๑๐๐.๐) ๕๔๙
รวม	๒๐๖	๑๗๘๗	๖๓๖	๒๖๒๙

$$\chi^2 = ๘.๓๐ \text{ ไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ } ๐.๐๕$$

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น

เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น ตามตารางที่ ๓.๓ พบว่าจำนวนสมาชิกที่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพในครัวเรือนแตกต่างกันไม่มีผลทำให้ทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ ดังนั้นจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพจึงไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น โดยที่ในกลุ่มของชาวชนบทที่ไม่มีผู้ที่ไม่ประกอบอาชีพมีความคิดไปทำงานต่างถิ่นสูงสุดร้อยละ ๑๑.๐ รองลงมาได้แก่ กลุ่มชาวชนบทที่มีจำนวนผู้ที่ไม่ประกอบอาชีพ ๓-๔ คน ร้อยละ ๘.๔ และกลุ่มชนบทที่มีจำนวนผู้ไม่ประกอบอาชีพ ๑-๒ คน ร้อยละ ๘.๑ ส่วนกลุ่มของชาวชนบทที่มีจำนวนผู้ไม่ประกอบอาชีพจำนวนมากกว่า ๔ คน ไม่มีความคิดไปทำงานต่างถิ่นสูงสุด ร้อยละ ๗๐.๑ รองลงมาได้แก่กลุ่มชาวชนบทที่มีจำนวนผู้ไม่ประกอบอาชีพในครัวเรือนจำนวน ๑-๒ คน และ ๓-๔ คน ร้อยละ ๖๘.๒ และร้อยละ ๖๗.๔ ตามลำดับ นอกจากนี้กลุ่มชาวชนบทที่ไม่มีผู้ไม่ประกอบอาชีพในครัวเรือน ไม่มีความคิดไปทำงานต่างถิ่นต่ำสุดร้อยละ ๖๓.๒ จะเห็นได้ว่าไม่มีความแตกต่างกันมากนัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าค่าจ้างหรือสภาพการทำงานในถิ่นอื่นไม่มีสิ่งจูงใจให้แรงงานคิดไปทำงาน ดังนั้นแนวโน้มของชาวชนบทในกลุ่มที่มีจำนวนผู้ไม่ประกอบอาชีพแตกต่างกัน จึงมีทัศนคติต่อการไปทำงานต่างถิ่นในลักษณะที่คล้าย ๆ กัน คือไม่มีความคิดไปทำงานต่างถิ่นเกินกว่าร้อยละ ๔๐ ในแต่ละกลุ่ม

ตารางที่ ๓.๔ ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น

(ตัวเลขในวงเล็บเป็นค่าร้อยละ)

เพศ	ทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น			รวม
	คิด	ไม่คิด	ไม่ทราบ	
ชาย	(๑๑.๕) ๑๔๑	(๖๔.๕) ๗๘๙	(๒๔.๑) ๒๙๖	(๑๐๐.๐) ๑๒๒๖
หญิง	(๕.๖) ๖๕	(๗๑.๑) ๘๘๘	(๒๔.๓) ๓๐๐	(๑๐๐.๐) ๑๒๕๓
รวม	๒๐๖	๑๗๘๗	๖๓๖	๒๖๒๙

$$\chi^2 = ๔๓.๘๑ \text{ มีนัยสำคัญที่ระดับ } ๐.๐๕$$

เพศกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น

สำหรับการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น จากตารางที่ ๓.๔ พบว่า ความเป็นเพศชายหรือหญิง มีผลทำให้ชาวชนบทมีทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าลักษณะแห่งการเลือกสรร (Selectivity) ของเพศของผู้ย้ายถิ่น บุรุษอาจมีสภาพทางสรีรวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการย้ายถิ่นในระยะทางไกล ๆ ได้ดีกว่าและอาจมีความกล้าเสี่ยงต่อการแสวงโชคมากกว่าสตรี (พิทักษ์ ทวีสุข ๒๕๒๕ : ๕) ซึ่งจากการทดสอบพบว่า เพศชายมีความคิดไปทำงานต่างถิ่นร้อยละ ๑๑.๕ ส่วนเพศหญิงมีเพียงร้อยละ ๕.๖ ซึ่งสอดคล้องกับการไม่คิดไปทำงานต่างถิ่น เพศหญิงมีร้อยละ ๗๑.๑ และเพศชายร้อยละ ๖๔.๕ ส่วนกลุ่มที่ไม่ทราบว่าจะไปหรือไม่ นั้น เพศชายและหญิงไม่แตกต่างกันมากนัก

ตารางที่ ๓.๕ ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น

(ตัวเลขในวงเล็บเป็นค่าร้อยละ)

กลุ่มอายุ	ทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น			รวม
	คิด	ไม่คิด	ไม่ทราบ	
ต่ำกว่า ๑๕	(๓.๒) ๖	(๔๙.๒) ๙๓	(๔๗.๖) ๙๐	(๑๐๐.๐) ๑๘๘
๑๕ - ๑๙	(๑๖.๘) ๖๑	(๕๕.๕) ๒๐๒	(๒๗.๗) ๑๐๑	(๑๐๐.๐) ๓๖๔
๒๐ - ๒๔	(๑๐.๙) ๖๘	(๖๑.๑) ๓๘๑	(๒๘.๐) ๑๗๕	(๑๐๐.๐) ๖๒๔
๒๕ - ๒๙	(๙.๒) ๔๔	(๖๘.๕) ๓๒๙	(๒๒.๓) ๑๐๗	(๑๐๐.๐) ๔๘๐
๓๐ - ๓๔	(๔.๖) ๒๑	(๗๘.๒) ๓๖๐	(๑๗.๒) ๗๙	(๑๐๐.๐) ๔๖๐
มากกว่า ๓๕	(๑.๒) ๖	(๘๒.๔) ๔๒๑	(๑๖.๔) ๘๔	(๑๐๐.๐) ๕๑๑
รวม*	๒๐๖	๑๗๘๖	๖๓๖	๒๖๒๘

$$\chi^2 = ๒๐๒.๖๖ \text{ มีนัยสำคัญที่ระดับ } ๐.๐๕$$

* ไม่รวมไม่มีข้อมูล ๑ คน

อายุกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น

โดยแท้จริงแล้วอายุมิใช่เป็นปัจจัยโดยตรง ซึ่งผลักดันหรือดึงดูดให้บุคคลย้ายถิ่น แต่อายุเป็นคุณลักษณะขั้นพื้นฐานของประชากรที่มีต่อการตัดสินใจย้ายถิ่น ความแตกต่างในทางอายุมีผลต่อความต้องการที่จะย้ายถิ่นแตกต่างกัน กล่าวคืออายุเป็นคุณลักษณะแห่งการเลือกสรรของผู้ย้ายถิ่น (Majava 1978 : 139) ช่วงอายุมีความสำคัญในการเสี่ยงที่จะย้ายถิ่นคนหนุ่มมีโอกาที่จะเสี่ยงได้ดีกว่าคนมีอายุ (Mitchell อ้างถึงใน โยธิน แสงดี ๒๕๒๖ : ๔-๔) เมื่อพิจารณาถึงกลุ่มอายุกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น จากตารางที่ ๓.๕ พบว่า ในกลุ่มอายุที่แตกต่างกัน มีผลทำให้ทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ กล่าวคือในกลุ่มของแรงงานที่ยังอยู่ในวัยหนุ่มสาว อายุระหว่าง ๑๕-๑๙ ปี เป็นกลุ่มที่คิดไปทำงานต่างถิ่นสูงที่สุด ร้อยละ ๑๖.๔ รองลงไปคือกลุ่มอายุ ๒๐-๒๔ ปี ร้อยละ ๑๐.๔ ส่วนกลุ่มที่ไม่คิดไปทำงานต่างถิ่นต่ำสุดร้อยละ ๔๔.๒ คือกลุ่มอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี ส่วนลำดับต่อมาเป็นกลุ่มอายุ ๑๕-๑๙ ปี ซึ่งไม่คิดไปทำงานต่างถิ่นร้อยละ ๕๕.๕ และตอบว่าไม่ทราบว่าจะไปหรือไม่ไปทำงานต่างถิ่นร้อยละ ๒๗.๗ สำหรับกลุ่มอายุอื่น ๆ ก็พบว่ามีความคิดในการไปทำงานต่างถิ่นในอันดับที่รองลงมาได้แก่ กลุ่มอายุ ๓๐-๓๔ ปี ร้อยละ ๔.๒ กลุ่มอายุ ๔๐-๔๔ ปี ร้อยละ ๔.๖ กลุ่มอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี ร้อยละ ๓.๒ และกลุ่มอายุมากกว่า ๔๔ ปี ร้อยละ ๑.๒ พบว่าในกลุ่มอายุที่สูงกว่า ๑๕ ปีขึ้นไป มีความคิดไปทำงานต่างถิ่นลดลงตามลำดับของอายุที่สูงขึ้น และไม่คิดไปทำงานต่างถิ่นเพิ่มขึ้นตามลำดับของอายุที่สูงขึ้น นอกจากนี้เมื่อพิจารณาถึงกลุ่มที่ไม่ทราบ พบว่ากลุ่มอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี มีสูงสุดร้อยละ ๕๗.๖ กล่าวได้ว่าวงจรของชีวิตอันได้แก่ช่วงอายุมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจที่จะย้ายถิ่น เพราะว่าการย้ายถิ่นมีมากในกลุ่มอายุในวัยหนุ่มสาว และลดลงตามอายุที่สูงขึ้น (Glick อ้างถึงใน DeJong 1970 : 603-614) เมื่อพิจารณาตามช่วงอายุแล้ว ในกลุ่มที่มีอายุสูงกว่า ๔๐ ปี จะมีความกล้าที่จะเสี่ยงในการย้ายถิ่นลดลง อาจเนื่องมาจากความห่วงใยในครอบครัว ทรัพย์สิน และมีอาชีพที่แน่นอนแล้ว จึงสรุปได้ว่าอายุมีความสัมพันธ์กับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น

ตารางที่ ๓.๖ ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น

(ตัวเลขในวงเล็บเป็นค่าร้อยละ)

สถานภาพสมรส	ทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น			รวม
	คิด	ไม่คิด	ไม่ทราบ	
โสด	(๑๓.๑) ๑๑๕	(๕๕.๔) ๔๘๗	(๓๑.๕) ๒๗๗	(๑๐๐.๐) ๘๗๙
สมรส	(๕.๒) ๕๑	(๗๔.๓) ๑๓๐๐	(๒๐.๕) ๓๕๘	(๑๐๐.๐) ๑๗๕๙
รวม*	๒๐๖	๑๗๘๗	๖๓๕	๒๖๒๘

$$\chi^2 = ๑๐๖.๖๘ \text{ มีนัยสำคัญที่ระดับ } ๐.๐๕$$

* ไม่รวมไม่มีข้อมูล ๑ คน

สถานภาพสมรสกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น

เมื่อพิจารณาถึงสถานภาพสมรสกับการย้ายถิ่นแล้ว Browning ได้อธิบายลักษณะการเลือกสรรของผู้ย้ายถิ่นว่า คนหนุ่มสาวมักเป็นผู้ย้ายถิ่นและเป็นโสดมากกว่าที่สมรสแล้ว หรือถ้ามีครอบครัวแล้วก็มีขนาดครอบครัวไม่ใหญ่นัก (Browning 1971 : 274) ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่นจากตารางที่ ๓.๖ พบว่า การมีสถานภาพสมรสแตกต่างกันมีผลต่อทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่นในลักษณะที่แตกต่างกัน กล่าวคือ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ โดยพบว่าในกลุ่มของผู้ที่เป็นโสด มีความคิดไปทำงานต่างถิ่นร้อยละ ๑๓.๑ ในขณะที่ผู้ที่สมรสแล้วมีความคิดไปทำงานต่างถิ่นเพียงร้อยละ ๕.๒ เมื่อพิจารณาถึงการไม่คิดไปทำงานต่างถิ่นจะเห็นว่า กลุ่มที่สมรสแล้วไม่คิดไปทำงานต่างถิ่นสูงสุดร้อยละ ๗๔.๓ และกลุ่มคนโสดร้อยละ ๕๕.๔

ตารางที่ ๓.๗ ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น

(ตัวเลขในวงเล็บเป็นค่าร้อยละ)

ระดับการศึกษา	ทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น			รวม
	คิด	ไม่คิด	ไม่ทราบ	
ไม่เคยเรียน	(๑.๒) ๑	(๗๓.๒) ๖๓	(๒๕.๖) ๒๒	(๑๐๐.๐) ๘๖
ป.๑ - ป.๔	(๗.๕) ๑๕๕	(๗๐.๓) ๑๓๘๔	(๒๒.๒) ๔๓๔	(๑๐๐.๐) ๑๕๗๓
ป.๕ - ป.๗	(๑๑.๐) ๓๒	(๕๕.๕) ๑๕๘	(๓๔.๕) ๑๐๐	(๑๐๐.๐) ๒๙๐
ม.ศ.๑ - ม.ศ.๓	(๖.๕) ๔	(๖๕.๖) ๘๒	(๒๘.๐) ๓๕	(๑๐๐.๐) ๑๒๑
ม.ศ.๔ และสูงขึ้นไป	(๑๑.๕) ๑๕	(๖๕.๑) ๘๖	(๒๓.๕) ๓๑	(๑๐๐.๐) ๑๓๒
รวม*	๒๐๕	๑๗๗๘	๖๒๗	๒๖๑๐

$\chi^2 = ๓๘.๐๑$ มีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

*ไม่รวมไม่มีข้อมูล ๑๔ คน

ระดับการศึกษากับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น

การศึกษานับเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้เกิดการตัดสินใจย้ายถิ่นหรือคิดที่จะย้ายถิ่น Browning ได้อธิบายว่า การศึกษาแสดงถึงการเลือกสรรของการย้ายถิ่น (Browning 1971 : 274) ส่วน Majava ได้กล่าวว่า ระดับการศึกษาแสดงถึงการเลือกสรร ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าย่อมมีโอกาสที่จะได้ค่าจ้างและตำแหน่งงานสูงกว่า (Majava 1978 : 139) เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น จากตารางที่ ๓.๗ พบว่า ผู้ที่มีการศึกษาอยู่ในระดับ ม.ศ. ๔ และสูงขึ้นไป มีความคิดไปทำงานต่างถิ่นสูงที่สุดร้อยละ ๑๑.๔ รองลงไปได้แก่ กลุ่มที่มีการศึกษา ป. ๕- ป. ๗ และกลุ่มที่มีการศึกษา ป. ๑-ป. ๔ ร้อยละ ๑๑.๐ และ ๗.๕ ตามลำดับ อย่างไรก็ตามจะเห็นว่ากลุ่มที่ไม่เคยเรียน ไม่คิดไปทำงานต่างถิ่นสูงที่สุดร้อยละ ๗๓.๒ รองลงไปได้แก่ กลุ่มที่มีการศึกษา ป. ๑-ป. ๔ และกลุ่มที่มีการศึกษา ม.ศ. ๑-ม.ศ. ๓ ร้อยละ ๗๐.๓ และ ๖๕.๖ ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลทำให้ชาวชนบทมีทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่นในลักษณะที่แตกต่างกัน โดยมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๓.๔ ความสัมพันธ์ระหว่างการเคยย้ายถิ่นกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น

(ตัวเลขในวงเล็บเป็นค่าร้อยละ)

การเคยย้ายถิ่น	ทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น			รวม
	คิด	ไม่คิด	ไม่ทราบ	
เคย	(๑๐.๔) ๘	(๕๘.๕) ๔๕	(๓๑.๒) ๒๔	(๑๐๐.๐) ๗๗
ไม่เคย	(๗.๘) ๑๘๘	(๖๘.๓) ๑๗๔๐	(๒๓.๙) ๖๑๐	(๑๐๐.๐) ๒๔๔๘
รวม*	๒๐๖	๑๗๘๕	๖๓๔	๒๖๒๕

$\chi^2 = ๓.๓๔$ ไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

* ไม่รวมไม่มีข้อมูล ๔ คน

การเคยย้ายถิ่นกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น

การเดินทางไปทำงานต่างถิ่นนั้น แรงงานต้องสูญเสียต้นทุนทางจิตใจ คือต้องจากบ้าน จากครอบครัว ไปประสบปัญหาทางสังคม วัฒนธรรมในถิ่นอื่น ๆ แต่เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการเคยย้ายถิ่นกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น จากตารางที่ ๓.๔ พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ แสดงว่าการเคยและไม่เคยย้ายถิ่นไม่มีผลต่อทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น ในลักษณะที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะว่าในปัจจุบันนี้การติดต่อสื่อสารมีความสะดวกและรวดเร็ว การคมนาคมสะดวกขึ้นกว่าแต่ก่อนการติดต่อกับสังคมภายนอกก็มีมากขึ้นจึงทำให้แรงงานได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้โดยไม่ต้องไปประสบด้วยตนเอง ดังนั้นการเคยย้ายถิ่นหรือไม่ จึงไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น โดยพบว่ากลุ่มที่เคยย้ายถิ่นมีความคิดไปทำงานต่างถิ่น ร้อยละ ๑๐.๔ กลุ่มที่ไม่เคยย้ายถิ่น ร้อยละ ๗.๘ และกลุ่มที่ไม่เคยย้ายถิ่น ไม่มีความคิดไปทำงานต่างถิ่น ร้อยละ ๖๘.๓ ส่วนกลุ่มที่เคยย้ายถิ่นมีร้อยละ ๕๘.๕ จะเห็นได้ว่าไม่มีความแตกต่างกันมากนัก ซึ่งการทดสอบแสดงให้เห็นว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน

ตารางที่ ๓.๔ ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพการมีงานทำกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น

(ตัวเลขในวงเล็บเป็นค่าร้อยละ)

สถานภาพการมีงานทำ	ทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น			รวม
	คิด	ไม่คิด	ไม่ทราบ	
มีงานทำหรือรอฤดูกาลเกษตร	(๘.๒) ๑๗๐	(๗๐.๑) ๑๔๔๓	(๒๑.๗) ๔๔๖	(๑๐๐.๐) ๒๐๕๙
กำลังว่างงาน	(๓๘.๐) ๓๐	(๓๘.๐) ๓๐	(๒๔.๐) ๑๙	(๑๐๐.๐) ๗๙
ไม่ได้ทำงาน	(๑.๒) ๖	(๖๓.๘) ๓๑๐	(๓๕.๐) ๑๗๐	(๑๐๐.๐) ๔๘๖
รวม*	๒๐๖	๑๗๘๓	๖๓๕	๒๖๒๔

$\chi^2 = ๑๖๐.๗๓$ มีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

* ไม่รวมไม่มีข้อมูล ๔ คน

สถานภาพการมีงานทำกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพการมีงานทำกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่นจากตารางที่ ๓.๔ พบว่า สถานภาพการมีงานทำที่แตกต่างกันมีผลทำให้ทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่นมีลักษณะที่แตกต่างกัน โดยมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ ทั้งนี้เพราะว่าในกลุ่มผู้ที่กำลังว่างงานมีความคิดไปทำงานต่างถิ่นสูงสุดร้อยละ ๓๘.๐ และไม่คิดไปทำงานต่างถิ่นต่ำสุดร้อยละ ๓๘.๐ ส่วนผู้มีงานทำหรือรอฤดูกาลเกษตร คิดไปทำงานต่างถิ่นรองลงมาร้อยละ ๘.๒ และกลุ่มไม่ได้ทำงานมีร้อยละ ๑.๒ กลุ่มที่ไม่คิดไปทำงานต่างถิ่นสูงสุดร้อยละ ๗๐.๑ คือกลุ่มที่มีงานทำหรือรอฤดูกาลเกษตร รองลงไปได้แก่กลุ่มไม่ได้ทำงานร้อยละ ๖๓.๘ ซึ่งอาจเป็นเพราะว่ากลุ่มไม่ได้ทำงานเพราะไม่ต้องการทำงานหรือมีสาเหตุอื่น ๆ ที่ทำงานไม่ได้ ส่วนผู้มีงานทำอยู่แล้วก็ไม่จำเป็นต้องหางานทำ ถ้าพอใจสภาพที่เป็นอยู่ สำหรับเหตุผลของกลุ่มที่ไม่ได้ทำงานมีดังนี้คือ

เหตุผลที่ไม่ได้ทำงาน	ร้อยละ
ทำงานบ้าน	๒๗.๘
เรียนหนังสือ	๓๘.๕
ป่วย ชราและไม่สามารถทำงานได้	๓๑.๕
ไม่สมัครใจทำงาน	๐.๔
ทำงานให้แก่องค์การการกุศลโดยไม่ได้รับผลตอบแทน	๐.๘
อื่น ๆ	๑.๐
รวม	๑๐๐.๐
จำนวนรวม	๔๘๖

จะเห็นว่า เหตุผลที่ไม่ได้ทำงานเพราะเรียนหนังสือมีมากที่สุดร้อยละ ๓๔.๕ รองลงไป คือการป่วย ขรา ไม่สามารถทำงานได้ร้อยละ ๓๑.๕ และร้อยละ ๒๗.๔ ตอบว่าทำงานบ้าน

สำหรับกลุ่มผู้ว่างงานนั้นร้อยละ ๕๕.๒ หางานทำส่วนร้อยละ ๔๑.๔ ไม่ทำงานทำเพราะไม่รู้ว่าจะไปหาที่ไหน ไม่มีงานในท้องที่ รอดูทำงาน รอบวช รอเกณฑ์ทหาร เป็นต้น ส่วนระยะเวลาที่ว่างงานร้อยละ ๖๑.๔ ตอบว่าได้ว่างงานมาไม่เกิน ๖ เดือน และร้อยละ ๓๘.๖ ว่างงานมากกว่าครึ่งปี ในจำนวนผู้ว่างงาน ๗๔ คนนั้นร้อยละ ๖๒.๐ เคยทำงานมาก่อนและร้อยละ ๓๘.๐ ไม่เคยทำงานมาก่อน ซึ่งสถานภาพการทำงานของผู้เคยทำงานมาก่อนนั้นร้อยละ ๔๓.๗ เป็นลูกจ้าง เอกชนโดยร้อยละ ๓๔.๗ ของผู้เคยทำงานมาก่อนนั้นเป็นประเภทแรงงานไร้ฝีมือ และกลุ่มผู้เคยทำงานมาก่อนนั้นเคยมีรายได้ต่อปีต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาทอยู่ร้อยละ ๕๕.๐

สาเหตุที่ต้องว่างงานมีดังนี้

สาเหตุที่ต้องว่างงาน	ร้อยละ
เรียนจบยังหางานทำไม่ได้	๒๒.๕
หมดสัญญาจ้าง	๒๐.๐
ยังหางานทำไม่ได้	๓๐.๐
อื่น ๆ	๒๗.๕
รวม	๑๐๐.๐
จำนวนรวม	๗๔

สาเหตุอื่น ๆ เช่น งานหมด ไม่พอใจสภาพการทำงาน ต้องดูแลแม่ซึ่งป่วย กลับมาบ้านชั่วคราว ต้องดูแลบุตรที่ยังเล็กอยู่ เป็นต้น จะเห็นว่าสาเหตุที่ต้องว่างงานเพราะยังหางานทำไม่ได้ มีสูงสุดร้อยละ ๓๐.๐ รองลงไปคือเพิ่งเรียนจบยังหางานทำไม่ได้ เช่นกัน มีร้อยละ ๒๒.๕ หมดสัญญาจ้างร้อยละ ๒๐.๐ ดังนั้นสถานภาพการมีงานทำจึงมีความสัมพันธ์กับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น

ตารางที่ ๓.๑๐ ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพการทำงานกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น
(ตัวเลขในวงเล็บเป็นค่าร้อยละ)

สถานภาพการทำงาน	ทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น			รวม
	คิด	ไม่คิด	ไม่ทราบ	
นายจ้าง	(๐.๐) ๐	(๑๐๐.๐) ๑๖	(๐.๐) ๐	(๑๐๐.๐) ๑๖
ลูกจ้างรัฐบาล	(๓.๓) ๓	(๗๒.๒) ๖๕	(๒๔.๕) ๒๒	(๑๐๐.๐) ๙๐
ลูกจ้างเอกชน	(๑๒.๕) ๑๓	(๕๗.๗) ๖๐	(๒๙.๘) ๓๑	(๑๐๐.๐) ๑๐๔
ทำงานส่วนตัว	(๗.๘) ๕๔	(๗๕.๘) ๕๒๖	(๑๖.๓) ๑๑๓	(๑๐๐.๐) ๖๙๓
ช่วยธุรกิจในครัวเรือน	(๘.๖) ๔๔	(๖๗.๒) ๗๗๓	(๒๔.๒) ๒๗๙	(๑๐๐.๐) ๑๑๕๑
ไม่ได้ทำงานว่างงาน	(๖.๔) ๓๖	(๖๐.๒) ๓๔๐	(๓๓.๔) ๑๘๙	(๑๐๐.๐) ๕๖๕
รวม *	๒๐๕	๑๗๘๐	๖๓๔	๒๖๑๙

$$\chi^2 = ๖๗.๗๗ \text{ มีนัยสำคัญที่ระดับ } ๐.๐๕$$

* ไม่รวมไม่มีข้อมูล ๑๐ คน

สถานภาพการทำงานกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น

สำหรับการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพการทำงานกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น จากตารางที่ ๓.๑๐ พบว่า เมื่อสถานภาพการทำงานแตกต่างกัน มีผลทำให้ชาวชนบทมีทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ โดยที่เมื่อมีสถานภาพการทำงานเป็นลูกจ้างเอกชนแล้วมีความคิดในการไปทำงานต่างถิ่นสูงสุดร้อยละ ๑๒.๕ รองลงมาคือกลุ่มช่วยธุรกิจในครัวเรือนร้อยละ ๘.๖ ผู้ทำงานส่วนตัวร้อยละ ๗.๔ ส่วนผู้ไม่ได้ทำงาน ว่างงาน มีร้อยละ ๖.๔ กลุ่มลูกจ้างรัฐบาลมีความคิดไปทำงานต่างถิ่นน้อยมากเพียงร้อยละ ๓.๓ ในขณะที่กลุ่มนายจ้างไม่มีคนคิดไปทำงานต่างถิ่นเลย ซึ่งกลุ่มนายจ้างนี้ไม่คิดไปทำงานต่างถิ่นสูงสุดถึงร้อยละ ๑๐๐.๐ รองลงมาคือกลุ่มผู้ทำงานส่วนตัวร้อยละ ๗๕.๔ กลุ่มลูกจ้างรัฐบาลร้อยละ ๗๒.๒ กลุ่มผู้ช่วยธุรกิจในครัวเรือนและกลุ่มที่ไม่ได้ทำงาน ว่างงาน ไม่คิดไปทำงานต่างถิ่นร้อยละ ๖๗.๒ และร้อยละ ๖๐.๒ ตามลำดับ ส่วนกลุ่มลูกจ้างเอกชน ไม่คิดไปทำงานต่างถิ่นต่ำสุดร้อยละ ๕๗.๗ ซึ่งสอดคล้องกับที่กล่าวมาแล้วว่ากลุ่มลูกจ้างเอกชนนี้เป็นกลุ่มที่คิดไปทำงานต่างถิ่นสูงสุด กลุ่มที่ยังไม่ทราบว่าจะไปหรือไม่ไปทำงานนั้น กลุ่มผู้ว่างงานไม่ได้ทำงานมีสูงที่สุดร้อยละ ๓๓.๔ กลุ่มนายจ้างต่ำสุดร้อยละ ๐.๐ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านายจ้างเป็นผู้มีธุรกิจหรือเป็นเจ้าของกิจการ ที่น่า มีหลักฐาน ทรัพย์สิน ต้องดูแลควบคุม จึงไม่คิดไปทำงานต่างถิ่นเลย ส่วนกลุ่มลูกจ้างรัฐบาล มีอาชีพที่มั่นคงทำอยู่แล้วจึงไม่คิดจะเปลี่ยนงานหรือไปเริ่มทำงานที่อื่น กลุ่มลูกจ้างเอกชน คิดไปทำงานต่างถิ่นสูงสุดอาจเป็นเพราะว่าได้เคยทำงานมาแล้ว และสภาพการจ้างงาน การทำงานอาจไม่ดีนัก ไม่มั่นคงพอจึงทำให้คิดไปทำงานต่างถิ่น เพื่อแสวงหางานที่ดีกว่าเดิมหรือหมายถึงรายได้ที่อาจจะได้มากขึ้น ในกลุ่มไม่ได้ทำงาน ว่างงาน คิดไปทำงานต่างถิ่นไม่มากนัก เพราะกลุ่มนี้บางคนไม่สมัครใจทำงาน หรือป่วยชรา ทำงานไม่ได้ เป็นต้น จากที่กล่าวมาแล้วทำให้เห็นได้ว่าสถานภาพการทำงานมีความสัมพันธ์กับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น

ตารางที่ ๓.๑๑ ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น

(ตัวเลขในวงเล็บเป็นค่าร้อยละ)

อาชีพ	ทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น			รวม
	คิด	ไม่คิด	ไม่ทราบ	
กลุ่มที่ ๑	(๘.๕) ๑๕๑	(๖๕.๕) ๑๒๕๓	(๒๖.๖) ๓๘๓	(๑๐๐.๐) ๑๗๗๗
กลุ่มที่ ๒	(๑๓.๕) ๑๕	(๖๕.๓) ๖๖	(๒๐.๘) ๒๑	(๑๐๐.๐) ๑๐๑
กลุ่มที่ ๓	(๒.๘) ๓	(๗๔.๘) ๘๐	(๒๒.๔) ๒๔	(๑๐๐.๐) ๑๐๗
กลุ่มที่ ๔	(๑.๕) ๑	(๗๓.๕) ๕๐	(๒๕.๐) ๑๗	(๑๐๐.๐) ๖๘
ไม่ได้ทำงานว่างงาน	(๖.๕) ๓๖	(๖๐.๒) ๓๕๐	(๓๓.๕) ๑๘๔	(๑๐๐.๐) ๕๖๐
รวม*	๒๐๕	๑๗๗๕	๖๓๔	๒๖๑๔

$\chi^2 = ๔๗.๑๖$ มีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

* ไม่รวมไม่มีข้อมูล ๑๑ คน

กลุ่มอาชีพกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น

เมื่อจัดกลุ่มอาชีพ ออกเป็น ๕ กลุ่ม คือ ๑. ผู้ทำงานกลีกรรรม ผู้เลี้ยงสัตว์และผู้ทำงานป่าไม้ ชาวประมงและพราน ๒. ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการผลิตและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกัน พนักงานใช้อุปกรณ์ในการขนส่ง และคนงานหรือกรรมกร ๓. ผู้ปฏิบัติงานที่ใช้วิชาชีพ วิชาการและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกัน ๔. อาชีพอื่น ๆ ๕. ผู้ไม่ได้ทำงาน ว่างงาน โดยพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น พบว่า เมื่อกลุ่มอาชีพแตกต่างกันจะมีผลทำให้ทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่นมีลักษณะที่แตกต่างกัน โดยมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ ตามตารางที่ ๓.๑๑ จะเห็นว่ากลุ่มอาชีพที่ ๒ หรือกลุ่มผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการผลิต คนงานหรือกรรมกรคิดไปทำงานต่างถิ่นสูงสุด ร้อยละ ๑๓.๕ รองลงมาเป็นกลุ่มที่ ๑ คือผู้ทำงานกลีกรรรม ผู้เลี้ยงสัตว์ร้อยละ ๘.๕ กลุ่มผู้ไม่ได้ทำงานว่างงานร้อยละ ๖.๕ ส่วนกลุ่มผู้ปฏิบัติงานที่ใช้วิชาชีพ วิชาการ คิดไปทำงานต่างถิ่นเพียงร้อยละ ๒.๕ โดยมีกลุ่มผู้ประกอบอาชีพอื่น ๆ นอกจากที่กล่าวมาแล้ว คิดไปทำงานต่างถิ่นต่ำสุด ร้อยละ ๑.๕ ทั้งนี้ เพราะว่ากลุ่มอาชีพที่ ๒ นั้นรวมคนงานหรือกรรมกร ซึ่งมักไม่มีแหล่งทำงานที่แน่นอนแล้วแต่การว่าจ้างจึงมีโอกาสเคลื่อนย้ายแรงงานเพื่อหาแหล่งงานที่มีสภาพการจ้างงานที่ดีกว่าและรายได้ที่อาจจะได้มากขึ้น ส่วนกลุ่มผู้ทำงานกลีกรรรมหรือเกษตรกรรมเช่นทำนา อาจคิดไปทำงานต่างถิ่นในช่วงระยะเวลาที่ว่างจากการทำนาหรือมีการว่างงานแอบแฝง ทำงานไม่เต็มที่ ทำให้คิดไปหางานทำต่างถิ่น เพื่อหารายได้เพิ่มเติมช่วยเหลือครอบครัว หรือคิดไปสร้างฐานะใหม่ กลุ่มผู้ปฏิบัติงานที่ใช้วิชาชีพ วิชาการ มักเป็นผู้ที่มีสภาพการทำงานที่แน่นอน มีรายได้ประจำที่แน่นอนมั่นคง จึงทำให้ไม่คิดไปทำงานต่างถิ่นสูงสุดร้อยละ ๗๔.๕ และในทุกกลุ่มอาชีพมีผู้ที่ตอบว่าไม่ทราบว่าจะไปหรือไม่ไปทำงานในถิ่นอื่นไม่แตกต่างกันมากนัก ดังนั้นกลุ่มอาชีพจึงมีความสัมพันธ์กับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น

ตารางที่ ๓.๑๒ ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนเดือนที่ทำงานในรอบปีกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น
(ตัวเลขในวงเล็บเป็นค่าร้อยละ)

จำนวนเดือนที่ทำงานในรอบปี	ทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น			รวม
	คิด	ไม่คิด	ไม่ทราบ	
ไม่ได้ทำงาน วางงาน	(๖.๔) ๓๖	(๖๐.๒) ๓๔๐	(๓๓.๔) ๑๘๔	(๑๐๐.๐) ๕๖๔
๑ - ๖	(๘.๔) ๒๐	(๕๔.๒) ๑๒๔	(๓๗.๔) ๘๔	(๑๐๐.๐) ๒๒๘
๗ - ๘	(๘.๔) ๔๒	(๗๐.๘) ๓๐๑	(๑๘.๓) ๘๒	(๑๐๐.๐) ๔๒๕
๙ - ๑๐	(๑๓.๒) ๓๖	(๗๒.๖) ๑๘๔	(๑๔.๒) ๓๔	(๑๐๐.๐) ๒๗๔
๑๑ - ๑๒	(๖.๔) ๗๒	(๗๒.๔) ๘๐๕	(๒๑.๑) ๒๓๔	(๑๐๐.๐) ๑๑๑๑
รวม*	๒๐๖	๑๗๗๔	๖๓๓	๒๖๑๓

$$\chi^2 = ๘๘.๖๖ \text{ มีนัยสำคัญที่ระดับ } ๐.๐๕$$

*ไม่รวมไม่มีข้อมูล ๑๖ คน

จำนวนเดือนที่ทำงานในรอบปีกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น

จากการศึกษาในประเทศอินเดียพบว่า ในชนบทส่วนใหญ่เป็นงานเกษตรกรรม มีการใช้แรงงานไม่เต็มที่ อันเป็นเหตุให้มีการย้ายถิ่นออกจากชนบทมาก (Fukutake 1967 : 42) สำหรับประเทศไทย กรมแรงงานได้เสนอรายงานว่า ในชนบทผู้ทำงานเกษตรมีจำนวนมากที่สุด และเป็นพวกทำงานต่ำระดับ มีงานทำไม่เต็มที่ เป็นส่วนใหญ่ เมื่อพิจารณาจากรายที่ ๓.๑๒ จะพบว่าผู้ที่ไม่ได้ทำงานว่างงาน และกลุ่มผู้มีงานทำตลอดปีหรือมีจำนวนเดือนที่ทำงานในรอบปี ๑๑-๑๒ เดือน กลับเป็นกลุ่มที่คิดไปทำงานต่างถิ่นต่ำสุดเพียงร้อยละ ๖.๔ และร้อยละ ๖.๕ ซึ่งอาจเป็นเพราะกลุ่มที่ไม่ได้ทำงาน ไม่ปรารถนาจะทำงานจึงไม่คิดไปทำงานต่างถิ่น กลุ่มผู้ทำงาน ๙-๑๐ เดือนในรอบปี เป็นกลุ่มที่คิดไปทำงานต่างถิ่นสูงสุดร้อยละ ๑๓.๒ กลุ่มผู้ทำงาน ๗-๘ เดือน และ ๑-๖ เดือน คิดไปร้อยละ ๘.๘ และ ๘.๔ ทั้งนี้เพราะมีงานทำไม่เต็มที่และต้องการทำงานมากขึ้นเพื่อหาเงินมาช่วยเหลือครอบครัว หรือบางครั้งพวกทำงานเกษตรอาจไม่มีเงินพอที่จะใช้บริโภคอุปโภคได้ เพราะผลผลิตที่ได้มีไว้สำหรับบริโภคในครัวเรือน เมื่อมีเวลาว่างจากการทำงานจึงคิดไปทำงานต่างถิ่นและอาจไปแสวงหาแหล่งงานที่ดีกว่า ส่วนกลุ่มที่ไม่คิดไปทำงานต่างถิ่นนั้นกลุ่มที่ทำงาน ๑-๖ เดือน ไม่คิดไปต่ำสุดร้อยละ ๔๔.๒ โดยเป็นกลุ่มที่ไม่ทราบว่าจะไปหรือไม่ไปสูงสุดร้อยละ ๓๗.๕ ดังนั้นจำนวนเดือนที่ทำงานในรอบปีที่แตกต่างกันมีผลทำให้ทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๓.๑๓ ความสัมพันธ์ระหว่างการประกอบอาชีพในขณะรอการเก็บเกี่ยวกับ
ทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น

(ตัวเลขในวงเล็บเป็นค่าร้อยละ)

การประกอบอาชีพในขณะ รอการเก็บเกี่ยว	ทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น			รวม
	คิด	ไม่คิด	ไม่ทราบ	
ไม่ทำ	(๑๒.๔) ๘๔	(๖๑.๘) ๔๒๐	(๒๕.๘) ๑๗๕	(๑๐๐.๐) ๖๗๙
ทำ	(๕.๘) ๖๒	(๗๕.๓) ๗๘๑	(๑๘.๘) ๑๘๘	(๑๐๐.๐) ๑๐๕๑
รวม *	๑๔๖	๑๒๑๑	๓๖๓	๑๗๒๐

$$\chi^2 = ๔๐.๒๖ \text{ มีนัยสำคัญที่ระดับ } ๐.๐๕$$

* ไม่รวมไม่มีข้อมูลและผู้ประกอบอาชีพอื่น ๘๘๘ คน

การประกอบอาชีพในขณะรอการเก็บเกี่ยวเกี่ยวกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น

อาชีพของชาวชนบทส่วนใหญ่ทำการเกษตรทำงานตามฤดูกาล มีระยะเวลาที่ต้องรอการเก็บเกี่ยว ซึ่งระยะเวลาที่บางกลุ่มจะทำงานอย่างอื่นบางกลุ่มอาจไม่ทำเพราะไม่มีงานหรือไม่ต้องการทำงานและจากการสำรวจของกองการจัดหางาน กรมแรงงานพบว่า สาเหตุของการย้ายถิ่นบางส่วนระบุว่าเนื่องจากว่างงานระยะหลังปีที่ผ่านมา เมื่อพิจารณาตารางที่ ๓.๑๓ จะเห็นว่าการประกอบอาชีพในขณะรอการเก็บเกี่ยวมีความสัมพันธ์กับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่นโดยที่เมื่อการประกอบอาชีพในขณะรอการเก็บเกี่ยวแตกต่างกันมีผลทำให้ทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่นมีลักษณะที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ เพราะว่ากลุ่มที่ไม่ทำอาชีพอื่นในขณะรอการเก็บเกี่ยวคิดไปทำงานต่างถิ่นสูงสุดร้อยละ ๑๒.๔ ส่วนกลุ่มที่มีงานอื่นทำคิดไปเพียงร้อยละ ๕.๘ ซึ่งสอดคล้องกับการไม่คิดไปทำงานต่างถิ่น โดยกลุ่มที่ไม่มีงานทำในขณะรอการเก็บเกี่ยวไม่คิดไปทำงานต่างถิ่นร้อยละ ๖๑.๘ ในขณะที่กลุ่มที่มีงานอื่นทำไม่คิดไปร้อยละ ๗๕.๓ และการที่ไม่ทราบว่าจะไปหรือไม่ไปนั้นกลุ่มที่ไม่ทำงานอื่นมีร้อยละ ๒๕.๘ ส่วนกลุ่มที่มีงานอื่นทำมีร้อยละ ๑๘.๘

ตารางที่ ๓.๑๔ ความสัมพันธ์ระหว่างการประกอบอาชีพ เมื่อพ้นระยะเก็บ เกี่ยวกับทัศนคติในการ
ไปทำงานต่างถิ่น

(ตัวเลขในวงเล็บเป็นค่าร้อยละ)

การประกอบอาชีพเมื่อ พ้นระยะเก็บเกี่ยว	ทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น			รวม
	คิด	ไม่คิด	ไม่ทราบ	
ไม่ทำ	(๑๐.๑) ๗๖	(๖๖.๑) ๕๐๐	(๒๓.๔) ๑๘๐	(๑๐๐.๐) ๗๕๖
ทำ	(๗.๒) ๗๒	(๗๓.๒) ๗๒๘	(๑๙.๖) ๑๘๕	(๑๐๐.๐) ๙๘๕
รวม*	๑๔๘	๑๒๒๘	๓๖๕	๑๗๔๑

$$\chi^2 = ๑๐.๖๒ \text{ มีนัยสำคัญที่ระดับ } ๐.๐๕$$

*ไม่รวมไม่มีข้อมูลและผู้ประกอบอาชีพอื่น ๘๗๘ คน

การประกอบอาชีพเมื่อพ้นระยะเก็บ เกี่ยวกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น

เช่นเดียวกับตารางที่ ๓.๑๓ โดยที่เมื่อการประกอบอาชีพเมื่อพ้นระยะเก็บเกี่ยวแตกต่างกัน มีผลทำให้ทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อพิจารณาจากตารางที่ ๓.๑๔ พบว่ากลุ่มที่ไม่ทำอาชีพอื่นในขณะที่เมื่อพ้นระยะเก็บเกี่ยวคิดไปทำงานต่างถิ่นสูงสุดร้อยละ ๑๐.๑ กลุ่มที่มีงานอื่นทำคิดไปร้อยละ ๗.๒ และไม่คิดไปทำงานต่างถิ่นร้อยละ ๗๓.๒ ในขณะที่กลุ่มที่ไม่มีงานอื่นทำไม่คิดไปร้อยละ ๖๖.๑ ซึ่งไม่แตกต่างกันมากนัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเมื่อเก็บเกี่ยวได้ผลผลิตนำไปจำหน่ายหรือบางส่วนเก็บไว้บริโภคในครัวเรือนแล้วจึงไม่เดินทางไปทำงานที่อื่นเพื่อหารายได้เพิ่มเติมนอกจากจะขาดแคลนจริง ๆ หรือมีความจำเป็นอย่างอื่นเพราะแนวโน้มส่วนใหญ่ชาวชนบทไม่คิดไปทำงานต่างถิ่นอยู่แล้ว

ตารางที่ ๓.๑๔ ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของแต่ละบุคคลกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น

(ตัวเลขในวงเล็บ เป็นค่าร้อยละ)

รายได้ ต่อปี	ทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น			รวม
	คิด	ไม่คิด	ไม่ทราบ	
ไม่มีรายได้	(๗.๒) ๑๐๕	(๖๔.๕) ๕๘๐	(๒๗.๕) ๔๒๐	(๑๐๐.๐) ๑๕๐๕
๑ - ๔๐๐๐	(๑๑.๖) ๓๓	(๗๐.๕) ๒๐๐	(๑๘.๐) ๕๑	(๑๐๐.๐) ๒๘๔
๔๐๐๑ - ๕๕๕๕	(๕.๓) ๑๐	(๕๕.๕) ๖๕	(๓๐.๕) ๓๓	(๑๐๐.๐) ๑๐๗
๖๐๐๐ - ๗๕๕๕	(๑๑.๕) ๑๐	(๖๕.๓) ๖๑	(๑๕.๓) ๑๗	(๑๐๐.๐) ๘๘
๘๐๐๐ - ๙๕๕๕	(๑๒.๖) ๑๓	(๘๐.๖) ๘๓	(๖.๕) ๗	(๑๐๐.๐) ๑๐๓
๑๐,๐๐๐- ๑๕,๕๕๕	(๕.๕) ๑๕	(๗๕.๓) ๑๑๕	(๑๑.๕) ๑๕	(๑๐๐.๐) ๑๕๒
๑๕,๐๐๐- ๒๕,๕๕๕	(๕.๖) ๕	(๗๖.๕) ๑๕๐	(๑๘.๕) ๓๗	(๑๐๐.๐) ๑๕๖
มากกว่า ๒๕,๐๐๐	(๓.๗) ๗	(๖๕.๕) ๑๓๐	(๒๗.๕) ๕๓	(๑๐๐.๐) ๑๕๐
รวม	๒๐๖	๑๗๘๗	๖๓๖	๒๖๒๙

$$\chi^2 = ๖๕.๕๕ \text{ มีนัยสำคัญที่ระดับ } ๐.๐๕$$

รายได้กับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น

จากการศึกษาในเรื่องนี้ ตามตารางที่ ๓.๑๔ พบว่า เมื่อแบ่งกลุ่มรายได้ออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ที่แตกต่างกันจะมีทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่นในลักษณะที่ต่างกัน โดยมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ Davis ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับสาเหตุที่คนเราตัดสินใจย้ายถิ่นว่าการย้ายถิ่นไม่ใช่ว่าเหตุผลสำคัญกระตุ้นให้คนย้ายถิ่น แต่น่าจะเกิดจากการที่พวกเขามองเห็นโอกาสทางเศรษฐกิจที่ดีกว่า (Davis 1963) ดังนั้นจากการวิจัยนี้พบว่า กลุ่มที่มีรายได้มากกว่า ๒๕,๐๐๐ บาท คิดไปทำงานต่างถิ่นต่ำที่สุดเพียงร้อยละ ๓.๗ ส่วนกลุ่มที่มีรายได้ระหว่าง ๘,๐๐๐ - ๘,๐๐๐ บาท และ ๑ - ๘,๐๐๐ บาท คิดไปทำงานต่างถิ่นสูงที่สุดและรองลงมาร้อยละ ๑๒.๖ และ ๑๑.๖ ตามลำดับ อย่างไรก็ตามในกลุ่มรายได้มากกว่า ๘,๐๐๐ บาท กลุ่มชาวชนบทที่มีรายได้สูงมีความคิดในการไปทำงานต่างถิ่นลดลง และมีแนวโน้มที่จะไม่คิดไปทำงานต่างถิ่นในทิศทางที่สูงขึ้น ทั้งนี้เพราะว่ารายได้ที่ได้จากการประกอบอาชีพเพียงพอต่อการครองชีพแล้ว จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องเสี่ยงไปทำงานในที่อื่น นอกจากนั้นเนื่องจากมีข้อจำกัดจากแบบสอบถาม รายได้ที่ได้คิดเฉพาะรายได้ที่ได้เป็นตัวเงินและจากผลผลิตที่นำไปจำหน่าย เท่านั้นอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้กลุ่มรายได้ที่อยู่ในระดับต่ำมีความคิดไปทำงานต่างถิ่นน้อยกว่ากลุ่มรายได้ระดับกลางได้ ซึ่งไม่แตกต่างกันมากนัก แต่จะเห็นความแตกต่างระหว่างกลุ่มรายได้ต่ำกับกลุ่มรายได้สูงที่มีต่อการไปทำงานต่างถิ่นได้ชัดเจน ส่วนกลุ่มที่ไม่คิดไปทำงานต่างถิ่นนั้นกลุ่มที่มีรายได้ระหว่าง ๘,๐๐๑ - ๘,๘๘๘ บาท ไม่คิดไปต่ำสุดร้อยละ ๕๘.๘ กลุ่มที่มีรายได้ ๘,๐๐๐ - ๘,๘๘๘ บาท เป็นกลุ่มที่ไม่คิดไปสูงสุดร้อยละ ๘๐.๖ ซึ่งเป็นเพราะกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่คิดว่าจะไม่ไปหรือนั่นแน่นอนกว่ากลุ่มอื่น ๆ โดยมีผู้ตอบว่าไม่ทราบต่ำสุดเพียงร้อยละ ๖.๘ เท่านั้น

ตารางที่ ๓.๑๖ ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของครัวเรือนกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น

(ตัวเลขในวงเล็บ เป็นค่าร้อยละ)

รายได้ของครัวเรือน (ต่อปี)	ทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น			รวม
	คิด	ไม่คิด	ไม่ทราบ	
๑ - ๔๐๐๐	(๑๒.๒) ๓๖	(๖๒.๘) ๑๘๖	(๒๕.๐) ๗๔	(๑๐๐.๐) ๒๙๖
๔๐๐๑ - ๕๙๙๙	(๘.๘) ๑๖	(๖๘.๗) ๑๑๒	(๒๑.๕) ๓๕	(๑๐๐.๐) ๑๖๓
๖๐๐๐ - ๗๙๙๙	(๑๐.๘) ๒๘	(๖๕.๑) ๑๖๖	(๒๕.๑) ๖๕	(๑๐๐.๐) ๒๕๙
๘๐๐๐ - ๙๙๙๙	(๑๔.๐) ๓๐	(๖๗.๓) ๑๕๔	(๑๘.๗) ๕๐	(๑๐๐.๐) ๒๓๔
๑๐๐๐๐ - ๑๔๙๙๙	(๗.๑) ๓๑	(๖๙.๐) ๓๐๑	(๒๓.๙) ๑๐๔	(๑๐๐.๐) ๔๓๖
๑๕๐๐๐ - ๑๙๙๙๙	(๖.๖) ๒๐	(๗๓.๙) ๒๒๔	(๑๙.๕) ๕๙	(๑๐๐.๐) ๓๐๓
๒๐๐๐๐ - ๒๔๙๙๙	(๔.๗) ๑๓	(๗๕.๓) ๒๐๙	(๑๙.๖) ๕๔	(๑๐๐.๐) ๒๗๖
๒๕๐๐๐ - ๒๙๙๙๙	(๓.๓) ๖	(๕๗.๐) ๑๐๒	(๓๙.๗) ๗๑	(๑๐๐.๐) ๑๗๙
๓๐๐๐๐ - ๓๔๙๙๙	(๕.๗) ๗	(๖๐.๒) ๗๔	(๓๔.๑) ๕๒	(๑๐๐.๐) ๑๓๓
๓๕๐๐๐ - ๓๙๙๙๙	(๑๑.๕) ๔	(๖๐.๓) ๔๗	(๒๘.๒) ๒๒	(๑๐๐.๐) ๗๓
๔๐๐๐๐ ขึ้นไป	(๓.๓) ๑๐	(๗๓.๕) ๒๒๒	(๒๓.๒) ๗๐	(๑๐๐.๐) ๓๐๒
รวม	๒๐๖	๑๗๘๗	๖๓๖	๒๖๒๙

$$\chi^2 = ๔๔.๓๑ \text{ มีนัยสำคัญที่ระดับ } ๐.๐๕$$

รายได้ของครัวเรือนกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น

นอกจากจะดูความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของแต่ละบุคคลกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่นแล้ว นำที่จะได้ศึกษาถึงรายได้ของครัวเรือนด้วย เพราะว่ามีส่วนมากชาวชนบทประกอบอาชีพเกษตรกรรม ผู้ทำงานให้กับครัวเรือนโดยไม่ได้ค่าจ้างมีเป็นจำนวนมากกลุ่มนี้ถึงไม่ได้ค่าจ้างจากการทำงาน แต่ได้อาศัยรายได้ของครัวเรือนในการครองชีพหรือใช้ในการบริโภค อุปโภคด้วย จากการศึกษาในเรื่องนี้ตามตารางที่ ๓.๑๖ พบว่ารายได้ของครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่นโดยที่เมื่อจัดกลุ่มรายได้ของครัวเรือนแตกต่างกันมีผลทำให้ทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่นมีลักษณะที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่ากลุ่มที่มีรายได้ครัวเรือนระหว่าง ๘,๐๐๐ - ๘,๘๘๘ บาท เป็นกลุ่มที่คิดไปทำงานต่างถิ่นสูงสุด ร้อยละ ๑๔.๐ รองลงไปคือกลุ่มที่มีรายได้ครัวเรือน ๑ - ๘,๐๐๐ บาท ร้อยละ ๑๒.๒ กลุ่มที่มีรายได้ครัวเรือน ๓๕,๐๐๐ - ๓๘,๘๘๘ บาท ร้อยละ ๑๑.๕ และกลุ่ม ๖,๐๐๐ - ๗,๘๘๘ บาท ร้อยละ ๑๐.๘ นอกนั้นเป็นกลุ่มที่คิดไปทำงานต่างถิ่นไม่ถึงร้อยละ ๑๐ โดยมีกลุ่มรายได้ครัวเรือนระหว่าง ๒๕,๐๐๐ - ๒๘,๘๘๘ บาท และรายได้ ๔๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป คิดไปทำงานต่างถิ่นต่ำสุด ทั้ง ๒ กลุ่มคือร้อยละ ๓.๓ เท่ากัน และเมื่อพิจารณาทุกกลุ่มผู้ไม่คิดไปทำงานต่างถิ่นแล้วจะเห็นว่าแนวโน้มของทุกกลุ่มไม่คิดไปทั้งสิ้น โดยมีจำนวนผู้ไม่คิดไปเกินกว่าร้อยละ ๖๐

ตารางที่ ๓.๑๗ ความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการทำงานมากขึ้นกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น

(ตัวเลขในวงเล็บเป็นค่าร้อยละ)

ความต้องการทำงานมากขึ้น	ทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น			รวม
	คิด	ไม่คิด	ไม่ทราบ	
ต้องการ	(๒๐.๓) ๓๓	(๕๖.๔) ๙๒	(๒๓.๓) ๓๘	(๑๐๐.๐) ๑๖๓
ไม่ต้องการ	(๗.๐) ๑๗๓	(๖๔.๗) ๑๖๔๕	(๒๘.๓) ๕๘๘	(๑๐๐.๐) ๒๔๖๖
รวม	๒๐๖	๑๗๘๗	๖๓๖	๒๖๒๙

$$\chi^2 = ๓๗.๖๑ \text{ มีนัยสำคัญที่ระดับ } ๐.๐๕$$

ความต้องการทำงานมากขึ้นกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการทำงานมากขึ้นกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น พบว่ามีความสัมพันธ์กันโดยมีระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ เมื่อความต้องการทำงานมากขึ้นแตกต่างกัน มีผลทำให้ทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่นแตกต่างกัน พิจารณาจากตารางที่ ๓.๑๗ จะเห็นว่ากลุ่มที่ต้องการทำงานมากขึ้นเป็นกลุ่มที่คิดไปทำงานต่างถิ่นสูงสุดร้อยละ ๒๐.๓ ในขณะที่กลุ่มไม่ต้องการทำงานมากขึ้นมีความคิดไปเพียงร้อยละ ๗.๐ ส่วนกลุ่มที่ไม่คิดไปทำงานต่างถิ่นนั้นเป็นกลุ่มที่ไม่ต้องการทำงานมากขึ้น สูงสุดร้อยละ ๖๔.๗ กลุ่มต้องการทำงานมากขึ้นร้อยละ ๕๖.๔ แต่ทั้ง ๒ กลุ่มนี้มีจำนวนผู้ที่ไม่ทราบว่าไปหรือไม่ไปแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มที่ต้องการทำงานมากขึ้นมักเป็นคนที่กระตือรือร้นอยากทำงานมากขึ้น เพราะต้องการหารายได้เพิ่มเติม ต้องการช่วยครอบครัว มีเวลาว่าง งานที่ทำอยู่รายได้ก็น้อย อยากหารายได้พิเศษ รายได้ไม่พอรายจ่าย เป็นต้น ส่วนเหตุผลของผู้ไม่ต้องการทำงานมากขึ้นนั้นเพราะต้องการพักผ่อน ไม่รู้ว่าจะไปทำอะไร พอใจในอาชีพที่ทำอยู่ ไม่มีเวลา ไม่มีโอกาส ต้องดูแลครอบครัว และบางคนมีอายุมากแล้ว

ตารางที่ ๓.๑๔ ความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการฝึกอาชีพกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น

(ตัวเลขในวงเล็บ เป็นค่าร้อยละ)

ความต้องการฝึกอาชีพ	ทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น			รวม
	คิด	ไม่คิด	ไม่ทราบ	
ต้องการฝึกอาชีพช่างฝีมือ	(๓๐.๕) ๑๑๒	(๕๓.๗) ๑๘๗	(๑๕.๘) ๕๔	(๑๐๐.๐) ๓๖๗
ต้องการฝึกอาชีพงานเกษตร	(๑๕.๕) ๑๔	(๗๑.๕) ๖๕	(๑๓.๒) ๑๒	(๑๐๐.๐) ๙๑
ต้องการฝึกอาชีพอื่น ๆ	(๕๕.๕) ๕	(๕๕.๖) ๕	(๐.๐) ๐	(๑๐๐.๐) ๙
ไม่ต้องการฝึก	(๓.๕) ๗๖	(๗๐.๓) ๑๔๒๐	(๒๖.๒) ๕๖๖	(๑๐๐.๐) ๒๑๖๒
รวม	๒๐๖	๑๗๘๗	๖๓๖	๒๖๒๙

$$\chi^2 = ๓๔๘.๕๕ \text{ มีนัยสำคัญที่ระดับ } ๐.๐๕$$

ความต้องการฝึกอาชีพกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น

ฝีมือในการทำงานของแรงงานชนบทอาจนับได้ว่ามีความสำคัญต่อการที่จะไปทำงานต่างถิ่น เพราะมีโอกาสที่จะแสวงหางานทำได้ดีและกว้างกว่าพวกไม่มีฝีมือหรือความรู้ในการประกอบอาชีพอื่น ๆ ดังที่กล่าวมาแล้วว่าแรงงานชนบทมักเป็นพวกเกษตรกรกรรม ไม่มีความรู้ความชำนาญในอาชีพที่ต้องใช้ฝีมือหรือเทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งแรงงานเหล่านี้สามารถเข้ารับการฝึกอาชีพจากหน่วยงานต่าง ๆ ได้ตามที่ตนต้องการ เพื่อให้มีความรู้ความชำนาญพอที่จะเสี่ยงไปทำงานต่างถิ่นได้ จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการฝึกอาชีพกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่นพบว่ามีความสัมพันธ์กันที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ โดยที่เมื่อมีความต้องการฝึกอาชีพแตกต่างกันมีผลทำให้ทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่นแตกต่างกันด้วย เมื่อพิจารณาจากตารางที่ ๓.๑๔ จะเห็นว่ากลุ่มที่ต้องการฝึกอาชีพช่างฝีมือเป็นกลุ่มที่คิดไปทำงานต่างถิ่นร้อยละ ๓๐.๕ ในขณะที่กลุ่มต้องการฝึกอาชีพงานเกษตร คิดไปร้อยละ ๑๕.๔ และกลุ่มไม่ต้องการฝึกอาชีพคิดไปต่ำที่สุดเพียงร้อยละ ๓.๕ เท่านั้น และกลุ่มไม่คิดไปทำงานต่างถิ่นนั้นกลุ่มต้องการฝึกอาชีพงานเกษตรไม่คิดไปสูงสุดร้อยละ ๗๑.๔ รองลงมาคือกลุ่มไม่ต้องการฝึกอาชีพ ร้อยละ ๗๐.๓ ส่วนกลุ่มต้องการฝึกอาชีพช่างฝีมือและฝึกอาชีพอื่น ๆ เป็นกลุ่มที่ไม่คิดไปทำงานต่างถิ่นแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยคือร้อยละ ๕๓.๗ และร้อยละ ๕๕.๖ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มต้องการฝึกอาชีพช่างฝีมือ มีโอกาสประกอบอาชีพอื่น ๆ ได้ และมีแหล่งงานที่จะรองรับให้ไปทำงานได้มากกว่า ส่วนกลุ่มที่ต้องการฝึกอาชีพเกษตรมักเป็นผู้ทำการเกษตรอยู่แล้ว ต้องการพัฒนาการทำงานของตนให้ดีขึ้นโดยไม่ต้องการเปลี่ยนอาชีพหรือไปทำงานต่างถิ่น นอกจากนั้นกลุ่มที่ไม่ต้องการฝึกอาชีพใด ๆ เป็นกลุ่มที่ตอบว่าไม่ทราบจะไปทำงานต่างถิ่นหรือไม่สูงสุดร้อยละ ๒๖.๒ ซึ่งกลุ่มนี้ส่วนมากประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม เป็นแรงงานไร้ฝีมือมีรายได้ต่ำ จึงอาจจะคิดไปทำงานที่อื่นเพื่อหารายได้เพิ่ม เต็มแต่ในขณะเดียวกันค่าจ้างในแหล่งงานอื่นอาจไม่สูงนัก เนื่องจาก เป็นพวกแรงงานไม่มีฝีมือ ดังนั้น เมื่อคิดเปรียบเทียบกับสภาพงานที่ทำอยู่ จึงไม่มีแรงจูงใจที่มากพอให้คิดไปทำได้นอกจากว่าจะไม่มีงานในท้องถิ่นให้ทำหรือรายได้ไม่เพียงพอจริง ๆ จึงคิดไปทำงานต่างถิ่นหรือถ้าเป็นผู้ประกอบอาชีพอื่นนอกจากพวกเกษตรกรกรรมมักเป็นกลุ่มอาชีพที่มีงานที่มั่นคงทำอยู่แล้ว รายได้ค่อนข้างแน่นอน ถ้าไม่จำเป็นจริง ๆ จะไม่ต้องการไปทำงานในถิ่นอื่นเช่นกัน

ตารางที่ ๓.๑๔ ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนคนในครัวเรือนที่ไปอยู่ที่อื่นกับทัศนคติในการ
ไปทำงานต่างถิ่น

(ตัวเลขในวงเล็บ เป็นค่าร้อยละ)

จำนวนคนในครัวเรือนที่ ไปอยู่ที่อื่น	ทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น			รวม
	คิด	ไม่คิด	ไม่ทราบ	
ไม่มีคนในครัวเรือนไป อยู่ที่อื่น	(๗.๒) ๑๐๑	(๖๗.๓) ๔๕๑	(๒๕.๕) ๓๖๑	(๑๐๐.๐) ๑๔๑๓
๑	(๔.๐) ๕๓	(๖๘.๕) ๔๐๒	(๒๒.๖) ๑๓๓	(๑๐๐.๐) ๕๘๘
๒	(๔.๔) ๓๑	(๖๕.๑) ๒๐๓	(๒๕.๐) ๗๘	(๑๐๐.๐) ๓๑๒
๓	(๗.๒) ๑๑	(๗๐.๕) ๑๐๗	(๒๒.๕) ๓๕	(๑๐๐.๐) ๑๕๒
มากกว่า ๔	(๖.๕) ๑๐	(๗๕.๘) ๑๑๕	(๑๗.๕) ๒๕	(๑๐๐.๐) ๑๕๗
รวม*	๒๐๖	๑๗๘๒	๖๓๕	๒๖๒๓

$\chi^2 = ๑๐.๗๗$ ไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

* ไม่รวมไม่มีข้อมูล ๗ คน

จำนวนคนในครัวเรือนที่ไปอยู่ที่อื่นกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น

สิ่งที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดการย้ายถิ่นเพิ่มขึ้นได้แก่การติดต่อสื่อสารและความสะดวกรวดเร็วในเรื่องการคมนาคม (วิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ ๒๕๑๑ : ๔) และจากการสำรวจของกรมแรงงานที่ได้สอบถามผู้ย้ายถิ่นที่เคยเข้ามาทำงานในกรุงเทพฯ ได้รายละเอียดเพิ่มเติมว่า งานที่ได้ส่วนใหญ่ร้อยละ ๓๗.๕ ได้โดยความช่วยเหลือของญาติ พี่น้อง เพื่อนฝูง (กรมแรงงาน, กองการจัดหางาน ๒๕๒๖ : ๗) ในงานวิจัยนี้ได้ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนคนในครัวเรือนที่ไปอยู่ที่อื่นกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น หมายถึงว่าแรงงานชนบทอาจได้รับข่าวสารจากญาติพี่น้องหรือคนในครัวเรือนที่ย้ายไปอยู่ที่อื่นในเรื่องแหล่งงานต่าง ๆ ซึ่งผลการทดสอบปรากฏว่าจำนวนคนในครัวเรือนที่ไปอยู่ที่อื่นกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่นไม่มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ คือการที่จำนวนคนในครัวเรือนที่ไปอยู่ที่อื่นแตกต่างกันไม่มีผลทำให้ทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่นแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่าลักษณะสังคมชนบท เป็นสังคมที่มีความสัมพันธ์กันมากมีการติดต่อสื่อสารกันได้อย่างดี ประกอบกับระบบการคมนาคมการสื่อสารในปัจจุบันได้ขยายวงกว้าง รวมทั้งมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น แรงงานชนบทอาจได้ข่าวสารจากคนอื่น ๆ ไม่เฉพาะจากคนในครัวเรือนที่ไปอยู่ที่อื่นเท่านั้น ดังนั้น การมีหรือไม่มีคนในครัวเรือนไปอยู่ที่อื่นจึงไม่มีผลต่อทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่นว่าจะไปหรือไม่ไป ดังตารางที่ ๓.๑๔ จะเห็นได้ว่ากลุ่มที่ไม่มีคนในครัวเรือนไปอยู่ที่อื่นกับกลุ่มที่มีคนในครัวเรือนไปอยู่ที่อื่น ๓ คน นั้นจำนวนคนที่คิดไปทำงานต่างถิ่นไม่แตกต่างกันคือร้อยละ ๗.๒ เท่ากันและปรากฏว่ากลุ่มที่มีคนในครัวเรือนไปอยู่ที่อื่น ๒ คน เป็นกลุ่มที่คิดไปทำงานต่างถิ่นสูงสุด ร้อยละ ๔.๔ รองลงมาคือกลุ่มที่มีคนในครัวเรือนไปอยู่ที่อื่น ๑ คน ร้อยละ ๔.๐ นอกจากนั้นจะเห็นว่าการที่มีคนในครัวเรือนไปอยู่ที่อื่นมากกว่า ๔ คน กลับคิดไปทำงานต่างถิ่นต่ำสุดเพียงร้อยละ ๖.๔ ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่า มีคนในครัวเรือนไปทำงานที่อื่นมากแล้วและส่งเงินมาช่วยเหลือครอบครัวเพียงพอจนคนที่อยู่ในครัวเรือนไม่จำเป็นต้องไปทำงานต่างถิ่น หรือคนที่ยังอยู่ในครัวเรือนต้องอยู่ดูแลครอบครัว เป็นต้น ในขณะที่กลุ่มที่ไม่คิดไปทำงานต่างถิ่นนั้น ไม่แตกต่างกันมากในแต่ละกลุ่ม โดยมีกลุ่มที่มีคนในครัวเรือนไปอยู่ที่อื่นมากกว่า ๔ คน ไม่คิดไปทำงานต่างถิ่นสูงสุดร้อยละ ๗๕.๔ และกลุ่มที่ไม่คิดไปต่ำสุดร้อยละ ๖๔.๑ คือกลุ่มที่มีคนในครัวเรือนไปอยู่ที่อื่น ๒ คน ซึ่งสอดคล้องกับที่กล่าวมาแล้ว

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เป็นตัวแปรอิสระกับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่นได้แก่ คิดไปทำงานต่างถิ่น ไม่คิดไป ไม่ทราบ พบว่า สถานะของบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับหัวหน้าครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา สถานภาพการมีงานทำ สถานภาพการทำงาน อาชีพ จำนวนเดือนที่ทำงานในรอบปี การประกอบอาชีพในขณะรอการเก็บเกี่ยว การประกอบอาชีพเมื่อพ้นระยะเก็บเกี่ยว รายได้ รายได้ของครัวเรือน ความต้องการทำงานมากขึ้น ความต้องการฝึกอาชีพ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่น แต่ไม่สามารถที่จะทราบลำดับอิทธิพลของตัวแปร จึงได้นำตัวแปรอิสระเหล่านี้บางตัวมาทำการทดสอบโดยใช้วิธีการวิเคราะห์จำแนกประเภท (Discriminant Analysis)

การวิเคราะห์โดยสมการจำแนกได้สมการในการทำนาย ๑ สมการ ตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์มี ๑๔ ตัวแปรคือ สถานะของบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับหัวหน้าครัวเรือนโดยเป็นหัวหน้าครัวเรือน, สามีหรือภรรยา, บุตรที่ยังไม่สมรส, จำนวนสมาชิกในครัวเรือน, เพศ, อายุ, สถานภาพสมรส, ระดับการศึกษา, อาชีพผู้ทำงานกลีกรรม ผู้เลี้ยงสัตว์และผู้ทำงานป่าไม้, อาชีพผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกัน พนักงานใช้อุปกรณ์ในการขนส่ง และคนงานหรือกรรมกร, อาชีพผู้ปฏิบัติงานที่ใช้วิชาชีพ วิชาการ และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกัน,ว่างงาน, ไม่ได้ทำงาน, จำนวนเดือนที่ทำงานในรอบปี, รายได้ทั้งปี, รายได้ของครัวเรือน, ความต้องการทำงานมากขึ้น, ความต้องการฝึกอาชีพ

จำนวนค่าสังเกตในกลุ่มที่คิดไปทำงานต่างถิ่นมี ๒๐๕ คน และกลุ่มไม่ต้องการไปทำงานต่างถิ่น ๑,๗๖๔ คน รวมทั้งสิ้น ๑,๙๖๙ คน (ไม่นับรวมกลุ่มที่ตอบว่าไม่ทราบและไม่มีข้อมูล ๖๖๐ คน)

ตารางที่ ๓.๒๐ ขั้นตอนการเลือกตัวแปรเข้าสมการวิเคราะห์จำแนกประเภทของกลุ่มที่คิดไปทำงาน
ต่างถิ่นกับไม่คิดไปทำงานต่างถิ่น

ขั้นตอนที่	ตัวแปร	Overall F-test	Partial F
๑	ความต้องการฝึกอาชีพ	๓๐๒.๑๖๐๔๐ **	๓๐๒.๑๖๐๔๐ **
๒	ว่างงาน	๑๙๗.๙๒๖๙๐ **	๘๑.๓๕๓๔๙ **
๓	สามีหรือภรรยาของหัวหน้าครัวเรือน	๑๔๐.๘๓๓๙๕ **	๒๒.๓๕๙๑๑ **
๔	ความต้องการทำงานมากขึ้น	๑๑๑.๘๕๔๓๙ **	๒๐.๖๘๖๖๗ **
๕	อายุ	๙๒.๗๕๓๓๙ **	๑๓.๕๑๒๘๕ **
๖	เพศ	๘๐.๐๔๔๓๔ **	๑๓.๕๓๘๔๒ **
๗	สามีหรือภรรยาของหัวหน้าครัวเรือน	๙๕.๘๒๑๒๓ **	๑.๑๒๙๔๙
๘	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	๘๑.๗๗๐๓๑ **	๙.๕๕๖๕๐ **
๙	อาชีพกลุ่มที่ ๑	๗๑.๑๒๒๕๑ **	๕.๙๘๕๙๐ *
๑๐	บุตรที่ยังไม่สมรสของหัวหน้าครัวเรือน	๖๓.๑๗๓๒๓ **	๖.๒๑๕๒๒ *
๑๑	อาชีพกลุ่มที่ ๒	๕๗.๐๐๕๗๕ **	๖.๒๙๘๗๕ *
๑๒	จำนวนเดือนที่ทำงานในรอบปี	๕๒.๐๙๖๕๒ **	๖.๕๖๒๐๕ *
๑๓	ไม่ได้ทำงาน	๔๗.๘๗๑๓๕ **	๔.๖๘๐๙๗ *
๑๔	อาชีพกลุ่มที่ ๑	๕๒.๒๔๕๓๓ **	๓.๕๗๗๑๓
๑๕	อาชีพกลุ่มที่ ๒	๕๗.๖๕๗๗๕ **	๓.๐๗๔๘๐

** มีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๑

* มีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๓.๒๐ พบว่าเมื่อทำการคัดเลือกตัวแปรแบบขั้นตอน (Stepwise Selection) ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ จะมีตัวแปรเข้าสู่สมการ ๔ ตัว คือ ความต้องการฝึกอาชีพ กลุ่มคนที่กำลังว่างงาน ความต้องการทำงานมากขึ้น อายุ เพศ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน บุตรที่ยังไม่สมรสของหัวหน้าครัวเรือน จำนวนเดือนที่ทำงานในรอบปี กลุ่มคนที่ไม่ได้ทำงาน และตัวแปรเหล่านี้เมื่อเข้าสู่สมการจำแนกประเภทจะมีสัมประสิทธิ์ดังตารางที่ ๓.๒๑

ตารางที่ ๓.๒๑ ค่าสัมประสิทธิ์ในสมการจำแนกกลุ่มที่คิดไปทำงานต่างถิ่นกับกลุ่มที่ไม่คิดไปทำงานต่างถิ่น

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ในสมการจำแนก		ลำดับอิทธิพล
	คะแนนมาตรฐาน	คะแนนดิบ	
บุตรที่ยังไม่สมรสของหัวหน้าครัวเรือน	-๐.๑๔๘๙๖	-๐.๓๓๔๒๐	๘
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	๐.๑๓๔๑๔	๐.๐๕๔๐๗	๘
เพศ	-๐.๒๒๔๕๘	-๐.๔๕๐๑๔	๕
อายุ	๑.๑๕๑๐๖	๐.๐๐๙๖๑	๗
ว่างงาน	-๐.๒๓๔๖๗	-๑.๓๖๔๙๕	๔
ไม่ได้ทำงาน	๐.๓๘๘๘๑	๑.๐๖๗๒๒	๒
จำนวนเดือนที่ทำงานในรอบปี	๐.๓๓๔๘๑	๐.๐๗๕๒๑	๓
ความต้องการทำงานมากขึ้น	-๐.๒๐๒๒๑	-๐.๘๓๕๓๗	๖
ความต้องการฝึกอาชีพ	-๐.๖๐๘๘๗	-๑.๕๒๒๕๖	๑
ค่าคงที่		-๐.๘๑๙๕๖	
ค่าเฉลี่ยของคะแนนในการจำแนกกลุ่ม (Group Centroids)			ฟังก์ชันที่ ๑
กลุ่มที่คิดไปทำงานต่างถิ่น			-๑.๓๔๑๙๖
กลุ่มที่ไม่คิดไปทำงานต่างถิ่น			๐.๑๕๕๙๕
จุดวิกฤต (Critical)			-๐.๕๙๓๐๑

เนื่องจากในทางปฏิบัติ คะแนนของตัวแปรเป็นคะแนนดิบ (Raw Data) มิใช่คะแนนมาตรฐาน (Z-Score) ดังนั้นค่าสัมประสิทธิ์ที่ใช้คำนวณจึงต้องเป็นค่าสัมประสิทธิ์ธรรมดาจะได้สมการทำนายความคิดในการไปทำงานต่างถิ่นของชาวชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือจากตัวอย่าง ๑,๙๙๔ คน (ไม่รวมกลุ่มไม่ทราบว่าจะไปหรือไม่ไปทำงานต่างถิ่นและที่ไม่มีข้อมูล ๖๖๐ คน) ได้สมการในการจำแนกดังนี้

$$D = -0.81956 - 0.33420X_1 + 0.05407X_2 - 0.45014X_3 + 0.00961X_4 \\ - 1.36495X_5 + 1.06722X_6 + 0.07521X_7 - 0.83537X_8 - 1.52256X_9$$

เมื่อ D = ค่าคะแนนจำแนกประเภท (Discriminant score)

X_1 = สถานะของบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับหัวหน้าครัวเรือนโดยเป็นบุตรที่ยังไม่สมรส

X_2 = จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

X_3 = เพศ

X_4 = อายุ

X_5 = สถานภาพการมีงานทำโดยกำลังว่างงาน

X_6 = สถานภาพการมีงานทำโดยไม่ได้ทำงาน

X_7 = จำนวนเดือนที่ทำงานในรอบปี

X_8 = ความต้องการทำงานมากขึ้น

X_9 = ความต้องการฝึกอาชีพ

จากการศึกษาครั้งนี้อธิบายได้ว่า แรงงานจะถูกทำนายไปสู่กลุ่มที่คิดไปทำงานต่างถิ่น เมื่อแรงงานมีค่าคะแนนจำแนกประเภท (Discriminant score) น้อยกว่าจุดวิกฤต (Critical point) ซึ่งมีค่าเท่ากับ -๐.๕๙๓๐๑ ในทำนองเดียวกัน ถ้าแรงงานมีค่าคะแนนจำแนกประเภทมากกว่าจุดวิกฤต จะถูกทำนายไปสู่กลุ่มที่ไม่คิดไปทำงานต่างถิ่น

นอกจากนั้นจากสมการจำแนกประเภทของคะแนนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานของตัวแปร สามารถอธิบายถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่นของชาวชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อแยกออกเป็นกลุ่มที่คิดไปทำงานต่างถิ่น และไม่คิดไปทำงานต่างถิ่น ตามลำดับอิทธิพลหรือบอกถึงความสำคัญของตัวแปรนั้น ๆ ที่มีต่อสมการจำแนกประเภท โดยที่เมื่อมี

เครื่องหมาย + ชีบออกทิศทางไปสู่กลุ่มที่ไม่คิดไปทำงานต่างถิ่น และเครื่องหมาย - ชีบออกทิศทางไป
สู่กลุ่มที่คิดไปทำงานต่างถิ่น

ค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐาน เข้าใกล้ ๑ ถือว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างสูง

ค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐาน เข้าใกล้ .๕๐ (ประมาณ .๓๐ ถึง .๗๐) ถือว่ามีความสัมพันธ์
กันอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐาน เข้าใกล้ .๐๐ แสดงว่าไม่มีความสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรง ดังนั้น
จากค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานของตัวแปรต่าง ๆ สามารถอธิบายถึงปัจจัยต่าง ๆ ได้ดังนี้ (จากตาราง
๓.๒๑)

ความต้องการฝึกอาชีพ พบว่ามีอิทธิพลสูงที่สุดและมีเครื่องหมายลบ หมายความว่า
ชาวชนบทที่มีความต้องการฝึกอาชีพมีแนวโน้มที่จะคิดไปทำงานต่างถิ่น ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากว่า
แรงงานเหล่านี้มีความกระตือรือร้น และคิดที่จะพัฒนาการทำงานของตน หรือคิดที่จะฝึกอาชีพอื่น ๆ
นอกเหนือจากที่ตนทำอยู่ เช่นพวกเกษตรกร อาจคิดฝึกอาชีพช่างยนต์ เพื่อที่จะทำให้โอกาสที่เขาจะ
ได้งานในท้องที่อื่น ๆ มีมากขึ้นรวมทั้งค่าจ้างพวกแรงงานมีฝีมือมันสูงกว่าพวกแรงงานไร้ฝีมือ นอกจาก
นั้นการฝึกอาชีพต่าง ๆ ที่ตนสนใจจะเป็นการเตรียมพื้นฐานที่ดีในการพัฒนาอาชีพและทำให้กลัวที่จะ
เสี่ยงไปทำงานทำต่างถิ่นหรือทำให้มีความมั่นใจมากขึ้น

สถานภาพการมีงานทำ : กลุ่มที่ไม่ได้ทำงาน พบว่าเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงเป็นอันดับที่ ๒
มีเครื่องหมายบวก หมายความว่าถ้ากลุ่มชาวชนบทที่ไม่ได้ทำงานซึ่งส่วนใหญ่เป็นแม่บ้าน นักเรียน
มีแนวโน้มที่จะไม่คิดไปทำงานต่างถิ่น ทั้งนี้เพราะว่าแม่บ้านถ้าเป็นครัวเรือนขนาดใหญ่ ต้องอยู่ดูแลบ้าน
ไม่มีอิสระมากพอที่จะไปทำงานในถิ่นอื่น ๆ ได้ นอกจากเป็นครัวเรือนขนาดเล็กโอกาสที่จะไปจะมีมาก
ขึ้น นอกจากนั้นกลุ่มนักเรียนยังต้องศึกษาเล่าเรียนอยู่ จึงยังไม่คิดไปทำงานต่างถิ่น หรืออาจคิดไปถ้าจบ
การศึกษาหรือเมื่อว่างจากการเรียนแต่แนวโน้มกลุ่มนี้จะไม่คิดไปทำงานต่างถิ่น.

จำนวนเดือนที่ทำงานในรอบปี มีอิทธิพลสูงเป็นอันดับ ๓ และมีเครื่องหมายบวก ดูจากค่าเฉลี่ยจะพบว่าในกลุ่มไม่คิดไปมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มคิดไป หมายความว่า เมื่อมีจำนวนเดือนที่ทำงานในรอบปีมากขึ้น แรงงานชนบทมีแนวโน้มที่ไม่คิดไปทำงานต่างถิ่น ซึ่งเนื่องจากว่าถ้ามีงานทำตลอดปีหรือเกือบตลอดปีแล้ว ก็จะไม่คิดไปทำงานในถิ่นอื่น ๆ เพราะมีงานในท้องที่ทำอยู่แล้ว แต่ถ้ามีเวลาว่างงานมากเช่นพวกเกษตรกรที่ทำงานตามฤดูกาลถ้าอยู่นอกช่วงฤดูการทำงานแล้วไม่มีอาชีพอื่น ๆ ให้ทำ โอกาสที่เขาคิดไปทำงานต่างถิ่นก็มีมากขึ้น หรือพวกที่มีงานทำไม่เต็มที่ในด้านเวลาทำงาน ทำงานต่ำระดับจะมีแนวโน้มไปทำงานต่างถิ่น มากกว่าพวกที่มีงานทำตลอดปีเช่นกัน ซึ่งจากการสำรวจของกรมแรงงานก็พบว่าสาเหตุหนึ่งของการย้ายถิ่นนั้น เนื่องจากว่างงานระยะหลังปีกดำนา

สถานภาพการมีงานทำ : กำลังว่างงาน พบว่ามีเครื่องหมายลบ และมีอิทธิพลสูงเป็นอันดับ ๔ แสดงว่าถ้ากำลังว่างงานก็มีแนวโน้มที่คิดไปทำงานต่างถิ่น ซึ่งแสดงว่างานในท้องที่ไม่มีหรือยังไม่พอใจกับสภาพงานที่มีอยู่ จึงทำให้ไม่ได้ทำงานทั้ง ๆ ที่ประสงค์จะทำงานหรือหางานทำ ดังนั้นถ้ามีงานไม่ว่าในท้องถิ่นหรือต่างถิ่นก็ตาม เขาก็จะคิดไปทำงานถ้ามีแรงจูงใจ เช่นด้านรายได้ สภาพการทำงานที่ดีพอ หรือมีแรงผลักดันเช่นสภาพในท้องถิ่นที่อยู่แร้นแค้น ไม่มีงานทำ ยากจนและอื่น ๆ จะทำให้กลุ่มนี้มีแนวโน้มที่จะคิดไปทำงานต่างถิ่นเพื่อแสวงหางานที่ดีที่สุดที่เขาต้องการ โดยสอดคล้องกับทฤษฎีปัจจัยดึงดูดและปัจจัยผลักดันของ Lee ที่ได้เสนอว่า การย้ายถิ่นจะเกิดขึ้นเมื่อปัจจัยในถิ่นเดิมมีทรัพยากรธรรมชาติน้อยลง สภาพทางภูมิศาสตร์แห้งแล้ง การไม่มีงานทำ และในขณะเดียวกันในถิ่นใหม่ ซึ่ง Lee กำหนดไว้ว่าเป็นปัจจัยดึงดูดในการย้ายถิ่นชั้นได้แก่ การมีรายได้ที่ดีกว่าเดิม (Lee 1966) และ Bogue ก็เสนอไว้ว่าการมีปริมาณการจ้างแรงงานมากจะมีผลทำให้เขาต้องการย้ายถิ่น (Bogue 1969: 753-754) ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้ที่กำลังว่างงานคิดไปทำงานต่างถิ่น

เพศ พบว่าเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงอันดับที่ ๔ และมีเครื่องหมายลบ แสดงว่าถ้าเป็นเพศชายแล้วจะมีแนวโน้มที่คิดไปทำงานต่างถิ่น หมายความว่าเพศชายคิดไปทำงานต่างถิ่นมากกว่าเพศหญิง ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าบุรุษมีสภาพทางเศรษฐกิจที่เชื่อถืออำนวยความสะดวกการย้ายถิ่นในระยะทางไกล ๆ ได้ดีกว่าและอาจมีความกล้าเสี่ยงต่อการแสวงโชคมากกว่าสตรี (พิทักษ์ ทวีสุข ๒๕๓๔ : ๔)

ความต้องการทำงานมากขึ้น พบว่ามีอิทธิพลสูงเป็นอันดับที่ ๖ และมีเครื่องหมายเป็นลบ แสดงว่าเมื่อต้องการทำงานมากขึ้นจะมีแนวโน้มไปทำงานต่างถิ่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า งานในท้องถิ่นมีอยู่จำกัด และรายได้ไม่เพียงพอหรือมีเวลาว่างจากการทำงานมากประกอบกับ เป็นกลุ่มคนที่มีความคิดที่จะสร้างฐานะของตนให้ดียิ่งขึ้น หรือไม่เป็นคนหยุดนิ่ง มีความขยันขันแข็งพร้อมที่จะทำงานหนัก ดังนั้นจึงมีแนวโน้มที่คิดไปทำงานต่างถิ่นถ้ามีงานให้ทำ เพื่อเพิ่มรายได้หรือสภาพการทำงานที่ดีกว่าเดิม

อายุ พบว่าเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงอันดับที่ ๗ มีเครื่องหมายเป็นบวก นั้นหมายถึงว่าถ้าแรงงานมีอายุมากขึ้น เขามีแนวโน้มที่จะไม่คิดไปทำงานต่างถิ่น จะเห็นว่าอายุของแรงงานยิ่งมากขึ้น การตัดสินใจในการย้ายถิ่นก็มีน้อยลงตามลำดับ แรงงานยิ่งมีอายุมากขึ้นก็ไม่ต้องการไปเริ่มต้นการทำงานใหม่ในท้องถิ่นอื่นประกอบกับสภาพอื่น ๆ ก็ไม่เอื้ออำนวยต่อการไปทำงานต่างถิ่น เช่นสภาพของร่างกาย สังคม ความผูกพันกับครอบครัว ภาระความรับผิดชอบ และความกล้าที่จะเสี่ยงไปจะน้อยลงกว่าเมื่ออยู่ในวัยหนุ่มสาว ที่ยังกระตือรือร้นในการไปตั้งตัวในถิ่นอื่น ๆ ซึ่งในเรื่องนี้ Majava ได้กล่าวว่าผู้ย้ายถิ่นมักจะมีช่วงอายุ ฐานะทางครอบครัว ระดับการศึกษา ฐานะทางสังคมและคุณลักษณะอื่น ๆ ดีกว่าผู้ไม่ย้ายถิ่น (Majava 1978: 139) นอกจากนี้ Mitchell ได้กล่าวทำนองเดียวกันว่าช่วงอายุมีความสำคัญในการเสี่ยงที่จะย้ายถิ่น เพราะอายุถือว่าเป็นการเลือกสรร ดังนั้นวงจรชีวิตจึงเป็นขั้นพื้นฐานในการเสี่ยงที่จะย้ายถิ่นคนหนุ่มสาวมีโอกาสที่จะเสี่ยงได้ดีกว่า คนมีอายุและมีศักยภาพมากกว่าในการทำงาน ครอบครัวของผู้ที่อยู่ในวัยหนุ่มสาวก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้ง่ายในการย้ายถิ่น (Mitchell 1969 อ้างถึงใน โยธิน แสงดี ๒๕๒๖: ๘-๙) และจากค่าเฉลี่ยอายุ ของกลุ่มที่คิดไปทำงานต่างถิ่นมีค่า ๒๖.๓๗ ซึ่งน้อยกว่าอายุเฉลี่ยของกลุ่มที่ไม่คิดไปทำงานต่างถิ่น ซึ่งมีค่าเท่ากับ ๓๖.๙๓ ดังนั้นอายุยิ่งมากขึ้นก็มีแนวโน้มที่จะไม่คิดไปทำงานต่างถิ่น

บุตรที่ยังไม่สมรส เป็นสถานะของบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับหัวหน้าครัวเรือนมีอิทธิพลเป็นอันดับที่ ๘ และมีเครื่องหมายเป็นลบ แสดงว่ามีแนวโน้มคิดไปทำงานต่างถิ่น ซึ่งอาจเนื่องมาจากการที่ยังเป็นโสด อาจต้องแยกครอบครัวไปเป็นของตนเอง ทำให้โอกาสที่คิดไปทำงานต่างถิ่น มีมากขึ้น มักเป็นคนในวัยหนุ่มสาว ไม่มีพันธะผูกพัน การเคลื่อนย้ายแรงงานทำได้สะดวกกว่า และต้องการแสวงหางานที่ดีที่สุด โดยพร้อมที่จะเปลี่ยนงานหรือไปทำงานต่างถิ่นถ้ามีเงื่อนไขที่ดีพอ ในเรื่องนี้ Browning

ได้อธิบายลักษณะการเลือกสรรของผู้ย้ายถิ่นว่าเป็นผู้ย้ายถิ่นหรือถ้ามีครอบครัวแล้วก็มีขนาดครอบครัวไม่ใหญ่มาก (Browning 1971: 274) นอกจากนั้นถ้าเป็นครัวเรือนที่ยากจนจำเป็นต้องหารายได้เพิ่มเติมถ้าไม่มีงานในท้องถิ่นให้ทำ จำเป็นต้องไปทำงานในถิ่นอื่น ๆ คนในครัวเรือนที่เหมาะสมในการไปทำงานต่างถิ่น เมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น ๆ ในครัวเรือนเช่นหัวหน้าครัวเรือน สามีหรือภรรยา ก็ตาม บุตรที่ยังไม่สมรสจะมีแนวโน้มที่คิดไปทำงานต่างถิ่นมากกว่า

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลเป็นอันดับ ๔ และมีเครื่องหมายบวกแสดงว่ายิ่งครัวเรือนมีขนาดใหญ่จะทำให้มีแนวโน้มไม่คิดไปทำงานต่างถิ่นมากขึ้น อาจเป็นเพราะว่าไม่สะดวกในการเคลื่อนย้ายครอบครัว หรืออาจจะมิสมาชิกคนใดไปทำงานต่างถิ่นอยู่แล้วและต้องอยู่ช่วยทำงานที่บ้าน ซึ่งส่วนใหญ่แล้วครัวเรือนที่มีสมาชิกมาก มักเป็นครัวเรือนเกษตรที่ต้องการใช้แรงงานมาก และอาจเป็นเพราะคนในครัวเรือนไม่ต้องการให้ไปทำงานต่างถิ่น ในเหตุผลนี้ Haberkorn ได้อ้างคำกล่าวของ Janis และ Mann ที่เสนอว่าการขัดขวางของคนในครอบครัวว่าควรจะย้ายหรือไม่ เป็นอุปสรรคขัดขวางระหว่างกลาง เขากล่าวว่า เมื่อผู้ย้ายถิ่นก่อนจะตัดสินใจย้ายถิ่นจำเป็นต้องหวั่นเสียดูจากครอบครัวว่าจะเห็นด้วยหรือไม่ เห็นด้วยในการย้ายถิ่นนั้น ครอบครัวที่มีอิทธิพลเหมือนกันที่จะขัดขวางในการตัดสินใจย้ายถิ่น (Haberkorn 256-257 อ้างถึงใน โยธิน แสงดี ๒๕๒๖ : ๑๐)

อนึ่ง สำหรับปัจจัยอื่น ๆ เช่น สถานะของบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับหัวหน้าครัวเรือนโดยเป็นหัวหน้าครัวเรือน, สามีหรือภรรยา สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพทั้ง ๓ กลุ่ม รายได้ทั้งปี และรายได้ครัวเรือน เมื่อพิจารณาโดยสมการจำแนกประเภทปัจจัยดังกล่าวไม่มีอิทธิพลมากพอที่จะจำแนกทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่นของชาวชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้

สมการในการจำแนกประเภทกลุ่มชาวชนบท ๒ กลุ่ม มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ อย่างไรก็ตามค่าของ Wilks' Lambda ซึ่งเป็นมาตรวัดความแตกต่างระหว่างกลุ่มและภายในกลุ่มมีค่าเท่ากับ ๐.๗๙๐๖ ซึ่งค่อนข้างสูง ซึ่งสอดคล้องกับค่า eigenvalue ซึ่งเป็นค่าที่ได้จากกระบวนการหาสมการการวิเคราะห์จำแนกประเภท มีค่าเท่ากับ ๐.๒๖๔๔๔ ซึ่งค่อนข้างต่ำ แสดงว่ามีอำนาจในการแบ่งแยกกลุ่มได้ไม่มากนัก (ดังตารางที่ ๓.๒๒)

ตารางที่ ๓.๒๒ อำนาจในการจำแนกของสมการ เมื่อแบ่งกลุ่มที่คิดไปทำงานต่างถิ่นกับกลุ่มไม่คิดไปทำงานต่างถิ่น

Discriminant Function	Eigenvalue	Wilks' Lambda	Chi-sq.	Df.	Sig.
๑	๐.๒๖๔๘๔	๐.๗๔๐๖	๔๖๑.๐๘๗	๙	๐.๐๐๐

สมการนี้สามารถทำนายกลุ่มชาวชนบทที่มีความคิดไปทำงานต่างถิ่นได้ถูกต้องร้อยละ ๗๓.๒ ทำนายกลุ่มที่ไม่คิดไปทำงานต่างถิ่นถูกต้องร้อยละ ๘๓.๒ และสามารถทำนายความเป็นสมาชิกกลุ่มได้ถูกต้องทั้งหมดร้อยละ ๘๒.๑๒ (ตารางที่ ๓.๒๓)

ตารางที่ ๓.๒๓ แสดงร้อยละของค่าทำนายความเป็นสมาชิกกลุ่ม (predicted group membership) ของกลุ่มที่คิดไปทำงานต่างถิ่นกับกลุ่มที่ไม่คิดไปทำงานต่างถิ่น

กลุ่มจริง	กลุ่มที่ทำนาย		จำนวนรวม
	กลุ่มคิดไปทำงานต่างถิ่น	กลุ่มไม่คิดไปทำงานต่างถิ่น	
กลุ่มคิดไปทำงานต่างถิ่น	๑๕๐ (๗๓.๒%)	๕๔ (๒๖.๘%)	๒๐๔
กลุ่มไม่คิดไปทำงานต่างถิ่น	๒๘๗ (๑๖.๘%)	๑,๔๖๗ (๘๓.๒%)	๑๗๖๔

ร้อยละของกรณีที่ทำนายความเป็นสมาชิกกลุ่มได้ถูกต้องทั้งหมด = $\left(\frac{๑๕๐ + ๑,๔๖๗}{๑,๕๖๔}\right) \times ๑๐๐ = ๘๒.๑๒\%$

จากการทดสอบและวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อทัศนคติในการไปทำงานต่างถิ่นแล้ว น่าจะได้ศึกษาถึงลักษณะทางประชากรบางประการเกี่ยวกับอายุ เพศ สถานภาพสมรสเฉพาะกลุ่มผู้ที่จะคิดจะไปทำงานต่างถิ่นรวมทั้งเหตุผลของผู้ที่คิดจะไปทำงานต่างถิ่นและเหตุผลของผู้ที่ไม่คิดไป ถ้าคิดไปทำงานต่างถิ่นจะไปทำงานอะไร จะไปทำงานทำที่ไหน คิดไปทำงานนานเท่าไร รายได้ที่คาดว่าจะได้จากการไปทำงานต่างถิ่น

ตารางที่ ๓.๒๔ แสดงร้อยละของกลุ่มที่คิดไปทำงานต่างถิ่น จำแนกตามอายุของชาวชนบท
ที่คิดไปทำงานต่างถิ่น

อายุ	ร้อยละ	รวม
ต่ำกว่า ๑๖	๘.๓	๘.๓
๑๖ - ๒๐	๓๐.๑	
๒๑ - ๒๕	๑๘.๔	๖๐.๗
๒๖ - ๓๐	๑๑.๒	
๓๑ - ๓๕	๑๐.๗	
๓๖ - ๔๐	๘.๗	๒๕.๒
๔๑ - ๔๕	๕.๘	
๔๖ - ๕๐	๓.๘	
๕๑ - ๕๕	๑.๘	๕.๘
๕๖ - ๖๐	๐.๐	
มากกว่า ๖๐	๐.๐	๐.๐
รวม	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐
จำนวนรวม	๒๐๖	๒๐๖

จากตารางที่ ๓.๒๔ แสดงอายุของผู้คิดไปทำงานต่างถิ่นทั้งหมด ในที่นี่ได้แบ่งกลุ่มอายุ ออกเป็น ๑๑ กลุ่ม จำนวนผู้คิดไปทำงานต่างถิ่นรวมทั้งหมดเท่ากับ ๒๐๖ คน เป็นผู้คิดไปทำงานต่างถิ่นที่อยู่ในวัยหนุ่มสาว อายุระหว่าง ๑๖-๓๐ ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๗ เกินกว่าครึ่งของผู้คิดไปทำงานต่างถิ่นทั้งหมด รองลงมาได้แก่ กลุ่มอายุระหว่าง ๓๑-๔๕ ปี ร้อยละ ๒๕.๒ อายุต่ำกว่า ๑๖ ปี มีจำนวนผู้คิดไปทำงานต่างถิ่น ร้อยละ ๘.๓ กลุ่มอายุ ๔๖-๖๐ ปี ร้อยละ ๕.๘ เมื่อได้คำนวณอายุเฉลี่ยของผู้คิดไปทำงานต่างถิ่นรวมทั้งหมดพบว่าผู้คิดไปทำงานต่างถิ่น มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ ๒๖.๔๒ ปี ผู้คิดไปทำงานต่างถิ่นอายุมากที่สุด ๕๕ ปี ต่ำสุด ๑๒ ปี แสดงให้เห็นว่าผู้คิดไปทำงานต่างถิ่นอยู่ในวัยหนุ่มสาวมากกว่าวัยอื่น ๆ ซึ่งอาจจะเป็นเพราะวัยหนุ่มสาว เป็นวัยที่มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ มีจิตใจกล้าที่จะเสี่ยงต่อการไปทำงานต่างถิ่น และเผชิญอุปสรรคต่าง ๆ ผู้คิดไปทำงานต่างถิ่นวัยหนุ่มสาว อยู่ในวัยแรงงาน จึงมีโอกาที่จะไปอยู่ที่อื่นเพื่อทำงานหรือหางานทำ และเพื่อเริ่มต้นชีวิตใหม่

ตารางที่ ๓.๒๕ แสดงร้อยละของกลุ่มที่คิดไปทำงานต่างถิ่น จำแนกตามอายุและเพศของ
 ชาวชนบทที่คิดไปทำงานต่างถิ่น

อายุ	ชาย (ร้อยละ)		หญิง (ร้อยละ)	
ต่ำกว่า ๑๖	๔.๘	๔.๘	๓.๔	๓.๔
๑๖ - ๒๐	๑๗.๐		๑๓.๑	
๒๑ - ๒๕	๑๒.๑	๓๖.๙	๗.๓	๒๓.๘
๒๖ - ๓๐	๗.๘		๓.๔	
๓๑ - ๓๕	๘.๒		๒.๔	
๓๖ - ๔๐	๗.๘	๒๑.๘	๑.๐	๓.๔
๔๑ - ๔๕	๕.๘		๐.๐	
๔๖ - ๕๐	๓.๔		๐.๕	
๕๑ - ๕๕	๑.๕	๔.๕	๐.๕	๑.๐
๕๖ - ๖๐	๐.๐		๐.๐	
มากกว่า ๖๐	๐.๐	๐.๐	๐.๐	๐.๐
รวม	๖๘.๔		๓๑.๖	
จำนวนรวม	๑๔๑		๖๕	

จากตารางที่ ๓.๒๕ แสดงให้เห็นร้อยละของผู้คิดไปทำงานต่างถิ่นจำแนกตามเพศ กล่าวคือ ในจำนวนผู้คิดไปทำงานต่างถิ่นทั้งหมด ๒๐๖ คน จำแนกเป็นเพศชาย ๑๔๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๔ และเพศหญิง ๖๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๖ ซึ่งจะเห็นได้ว่าจำนวนผู้คิดไปทำงานต่างถิ่นนั้น เพศชายมีจำนวนมากกว่าเพศหญิง เกินกว่าเท่าตัว สำหรับผู้คิดไปทำงานต่างถิ่นรวมชายอายุระหว่าง ๑๖-๒๐ ปี มีจำนวนมากที่สุด เช่นเดียวกับผู้คิดไปทำงานต่างถิ่นรวมหญิง อายุระหว่าง ๑๖-๒๐ ปี มีจำนวนมากที่สุดเช่นกัน

เมื่อพิจารณาตามกลุ่มอายุ จะเห็นได้ว่าผู้คิดไปทำงานต่างถิ่นรวมชายที่มีอายุอยู่ในวัยหนุ่ม อายุระหว่าง ๑๖-๓๐ ปี มีจำนวนร้อยละ ๓๖.๔ และผู้คิดไปทำงานต่างถิ่นรวมหญิงในวัยเดียวกันมีจำนวนร้อยละ ๒๓.๔ ซึ่งเป็นวัยที่มีจำนวนผู้คิดไปทำงานต่างถิ่นสูงสุดทั้งเพศชายและเพศหญิง ผู้คิดไปทำงานต่างถิ่นรวมชายที่มีอายุระหว่าง ๑๑-๑๕ ปี มีจำนวนร้อยละ ๔.๘ ส่วนเพศหญิงมีร้อยละ ๓.๔ และในช่วงอายุระหว่าง ๓๑-๔๕ ปี เพศชายมีจำนวนร้อยละ ๒๑.๘ ซึ่งมากกว่าเพศหญิงที่มีเพียงร้อยละ ๓.๔ เท่านั้น จะเห็นได้ว่าจำนวนผู้คิดไปทำงานต่างถิ่นรวมชายมากกว่าผู้คิดไปทำงานต่างถิ่นรวมหญิงในทุกกลุ่มอายุ ซึ่งอาจสรุปได้ว่า ผู้คิดไปทำงานต่างถิ่นเพศชายมีจำนวนมากกว่าผู้คิดไปทำงานต่างถิ่นเพศหญิง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานด้านจำนวนผู้คิดไปทำงานต่างถิ่น ซึ่งได้ตั้งไว้ว่า จำนวนผู้คิดไปทำงานต่างถิ่น เพศชายมีมากกว่าเพศหญิง

ตารางที่ ๓.๒๖ แสดงร้อยละของกลุ่มที่คิดไปทำงานต่างถิ่น จำแนกตามอายุและสถานภาพ
สมรสของชาวชนบทที่คิดไปทำงานต่างถิ่น

อายุ	โสด (ร้อยละ)		สมรส (ร้อยละ)	
ต่ำกว่า ๑๖	๘.๒	๘.๒	๐.๐	๐.๐
๑๖ - ๒๐	๒๘.๖		๑.๕	
๒๑ - ๒๕	๑๔.๑	๕๖.๖	๕.๓	๑๔.๑
๒๖ - ๓๐	๓.๙		๗.๓	
๓๑ - ๓๕	๐.๕		๑๐.๒	
๓๖ - ๔๐	๐.๐	๐.๕	๘.๗	๒๔.๗
๔๑ - ๔๕	๐.๐		๕.๘	
๔๖ - ๕๐	๐.๐		๓.๙	
๕๑ - ๕๕	๐.๕	๐.๕	๑.๕	๕.๕
๕๖ - ๖๐	๐.๐		๐.๐	
มากกว่า ๖๐	๐.๐	๐.๐	๐.๐	๐.๐
รวม	๔๕.๘		๔๔.๒	
จำนวนรวม	๑๑๕		๙๑	

จากตารางที่ ๓.๒๖ แสดงให้เห็นร้อยละของผู้คิดไปทำงานต่างถิ่นจำแนกตามอายุและสถานภาพสมรส กล่าวคือ ผู้คิดไปทำงานต่างถิ่นรวมทั้งหมด ๒๐๖ คน จำแนกเป็นผู้ที่เป็นโสด ๑๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๕ และผู้สมรสแล้ว ๙๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๕ จะเห็นได้ว่าผู้ที่มีสถานภาพสมรสเป็นโสดคิดไปทำงานต่างถิ่นมากกว่าผู้สมรสแล้ว

เมื่อพิจารณาตามกลุ่มอายุ พบว่าช่วงอายุ ๑๖-๓๐ ปี ผู้ที่เป็นโสดคิดไปทำงานต่างถิ่นสูงสุดร้อยละ ๕๖.๖ ในขณะที่ผู้สมรสแล้วคิดไปทำงานต่างถิ่นสูงสุดในช่วงอายุ ๓๑-๔๕ ปี คือ ร้อยละ ๒๔.๗ ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าผู้ที่มีอายุ ๓๑ ปีขึ้นไปมักเป็นคนที่สมรสแล้ว รองลงไปคือช่วงอายุ ๑๖-๓๐ ปี ร้อยละ ๑๔.๑ ทั้งนี้เพราะผู้เป็นโสดมีโอกาสที่จะเคลื่อนย้ายไปหางานทำหรือไปทำงานในถิ่นอื่น ๆ ได้ง่ายกว่าผู้ที่มีพันธะทางครอบครัว และผู้ที่เป็นโสดก็อาจมีความต้องการไปตั้งหลักฐานหรือแสวงหาฐานะความเป็นอยู่ที่ดีกว่าเดิมในถิ่นอื่น ๆ ดังนั้นจากจำนวนรวมทุกกลุ่มอายุแล้วอาจสรุปได้ว่าจำนวนผู้ที่เป็นโสดคิดไปทำงานต่างถิ่นมากกว่าผู้สมรสแล้วตามสมมติฐาน

สำหรับเหตุผลของผู้ที่คิดไปทำงานต่างถิ่นหรือไม่คิดไปนั้นสามารถจำแนกออกเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

ตารางที่ ๓.๒๗ แสดงร้อยละของกลุ่มที่คิดไปทำงานต่างถิ่น จำแนกตามเหตุผลที่คิดไป

เหตุผลที่คิดไปทำงานต่างถิ่น	ร้อยละ
อยากได้งานที่มีลักษณะดีกว่าที่ทำอยู่	๘.๗
ต้องการมีรายได้เพิ่ม ต้องการเพิ่มรายได้ รายได้ไม่เพียงพอ	๔๔.๗
ต้องการเปลี่ยนงานเนื่องจากสุขภาพไม่ดี	๐.๕
ต้องการเปลี่ยนสถานที่เนื่องจากอยากหาประสบการณ์	๑๐.๒
งานในท้องถิ่นไม่มี กำลังว่างงาน อยากทำงาน	๑๐.๗
ไปทำงานกับญาติ	๐.๕
เพิ่งจบการศึกษา เรียนสูง มีความรู้สูง	๑.๙
เคยไปทำงานมาก่อน มีงานรออยู่แล้ว	๘.๗
ต้องการสร้างตนเอง ทหารายได้เลี้ยงตนเอง แยกครอบครัวจากพ่อ	๒.๔
ชอบทำงานต่างถิ่น	๐.๕
อื่น ๆ	๒.๐
ไม่ทราบ	๘.๒
รวม	๑๐๐.๐
จำนวนรวม	๒๐๖

สำหรับ เหตุผลของผู้ที่คิดไปทำงานต่างถิ่นส่วนใหญ่แล้วมีเหตุผลว่า ต้องการมีรายได้เพิ่ม รายได้ไม่เพียงพอ ต้องการเพิ่มรายได้ สูงสุดถึงร้อยละ ๔๔.๗ รองลงไปคือ งานในท้องถิ่นไม่มี ว่างงานต้องการจะทำงานร้อยละ ๑๐.๗ และมีผู้ให้เหตุผลร้อยละ ๑๐.๒ ว่าต้องการ เปลี่ยนสถานที่ เนื่องจากอยากหาประสบการณ์ และร้อยละ ๔.๗ ตอบว่าอยากได้งานที่มีลักษณะดีกว่าที่เป็นอยู่ เช่น อยากได้งานถาวร ร้อยละ ๔.๗ ให้เหตุผลว่า เคยไปทำงานมาแล้วหรือมีงานรออยู่แล้ว จึงกลัว ที่จะเสี่ยงไปทำงานต่างถิ่น นอกจากนี้ก็มีเหตุผลว่า เพิ่งเรียนจบ มีความรู้สูงจึงต้องการไปทำงาน ในท้องถิ่นอื่นหรือเนื่องจากสุขภาพไม่ดี ต้องการไปทำงานกับญาติ เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่แล้วผู้คิดไป มักเป็นผู้ที่มีรายได้ไม่มากนัก และส่วนใหญ่เป็นคนในวัยหนุ่มสาว เป็นโสด จึงกล้าเสี่ยงไปทำงาน ในถิ่นอื่น

ตารางที่ ๓.๒๔ แสดงร้อยละของกลุ่มที่ไม่คิดไปทำงานต่างถิ่น จำแนกตาม เหตุผลที่ไม่คิดไป

เหตุผลที่ไม่คิดไปทำงานต่างถิ่น	ร้อยละ
มีอาชีพที่มีรายได้ที่แน่นอนอยู่แล้ว	๒.๒
พอใจในอาชีพที่ทำอยู่จึงไม่อยากหางานอื่น	๑๘.๕
คิดจะเรียนต่อ	๕.๘
ไม่รู้ว่าจะไปทำงานอะไร กลัวหางานทำไม่ได้	๘.๑
มีหลักฐาน มีบ้านที่ดินของตนเองแล้ว	๒.๕
มีอาชีพทำนา เป็นหลักของครอบครัวแล้ว	๕.๕
มีงานทำที่บ้าน ช่วยทำงานที่บ้าน ช่วยทำนา รอทำนา	๓.๓
มีงานทำตลอดปีแล้ว	๐.๖
พอใจความเป็นอยู่ ที่เดิมที่อยู่แล้วจึงไม่ต้องการย้ายถิ่นที่อยู่	๙.๒
อายุมากแล้ว	๑๐.๐
ต้องการอยู่ดูแลพ่อแม่	๐.๘
ต้องการอยู่บ้าน ดูแลบ้านและครอบครัว	๑๕.๙
แล้วแต่ครอบครัว พ่อแม่ไม่ให้ไปต้องอยู่ช่วยทำนา	๑.๒
อื่น ๆ	๑.๑
ไม่ทราบ	๑๕.๕
รวม	๑๐๐.๐
จำนวนรวม	๑๗๘๗

จากตารางที่ ๓.๒๔ แสดงให้เห็นร้อยละของผู้ที่ไม่คิดไปทำงานต่างถิ่นจำแนกตามเหตุผลของผู้ที่ไม่คิดไป พบว่า ร้อยละ ๑๘.๕ ให้เหตุผลว่าไม่อยากหางานอื่นเนื่องจากพอใจในอาชีพที่ทำอยู่ และร้อยละ ๑๕.๕ ตอบว่าต้องการอยู่บ้าน ดูแลบ้านและครอบครัว รองลงไปร้อยละ ๑๐.๐ ให้เหตุผลว่า อายุมากแล้วจึงไม่คิดไปทำงานต่างถิ่น ร้อยละ ๘.๒ ว่าเพราะพอใจความเป็นอยู่ เนื่องจากที่เดิมที่อยู่แล้วจึงไม่ต้องการย้ายถิ่นที่อยู่ และบางกลุ่มร้อยละ ๘.๑ ให้เหตุผลที่ไม่คิดไปทำงานต่างถิ่นว่า กลัวจะหางานทำไม่ได้ และไม่รู้ว่าจะไปทำงานอะไร นอกจากนั้นมีเหตุผลว่าคิดจะเรียนต่อ มีอาชีพทำมาเป็นหลักของครอบครัวแล้ว มีงานทำที่บ้าน ช่วยทำงานที่บ้าน ช่วยทำนา รอทำนา และบางส่วนตอบว่าเพราะมีหลักฐาน มีบ้านที่ดินของตนเองแล้ว มีอาชีพที่มีรายได้ที่แน่นอนอยู่แล้ว และบางกลุ่มตอบว่าแล้วแต่ครอบครัวเช่น พ่อแม่ไม่ให้ไป เป็นต้น หรือต้องอยู่ดูแลพ่อแม่ มีงานทำตลอดปีแล้ว ส่วนเหตุผลอื่น ๆ เช่น มีรายได้เพียงพอแก่การใช้จ่าย อยู่บ้านพอหางานทำได้ เป็นต้น จะเห็นได้ว่า ส่วนใหญ่ผู้ที่ไม่คิดไปทำงานต่างถิ่นมักเป็นผู้พอใจในอาชีพ ความเป็นอยู่ มีงานทำและรายได้ที่ตนพอใจแล้ว จึงไม่คิดที่จะเสี่ยงไปทำงานที่อื่น หรือบางครั้งก็เพราะไม่ทราบจะไปทำที่ไหน ทำอะไร เนื่องจากชาวชนบทส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร ไม่ชำนาญในอาชีพอื่น ๆ และรายได้ในถิ่นอื่นไม่มากพอที่จะจูงใจให้ไปทำ จึงไม่คิดไปทำงานต่างถิ่น

นอกจากนั้น จากผลการวิจัยยังพบว่า ผู้คิดไปทำงานต่างถิ่นส่วนใหญ่ร้อยละ ๑๘.๓ ต้องการไปทำงานเป็นพนักงานโรงงาน หรือรับจ้างตามโรงงาน ร้อยละ ๑๒.๕ คิดไปทำงานกรรมการ พนักงานก่อสร้างร้อยละ ๑๒.๕ คิดไปรับจ้างทั่วไป จะเห็นว่าเป็นเพราะส่วนใหญ่ชาวชนบทประกอบอาชีพเกษตรกรรม ไม่มีความรู้ความชำนาญในอาชีพที่ต้องใช้ฝีมือ จึงคิดไปทำงานประเภทที่ไม่ต้องใช้ใช้เทคนิคหรือเทคโนโลยีต่าง ๆ และร้อยละ ๑๐.๕ ต้องการไปทำงานอะไรก็ได้ รองลงไปร้อยละ ๘.๕ คิดไปทำงานเป็นช่างฝีมือต่าง ๆ ร้อยละ ๗.๕ รับใช้งานบ้านและร้อยละ ๖.๕ คิดไปทำงานเป็นพนักงานขับรถ นอกจากนั้นมีคนต้องการรับราชการ ร้อยละ ๕.๕ ส่วนร้อยละ ๕.๕ ทำงานเป็นเสมียนพนักงาน ร้อยละ ๑๑.๕ คิดไปทำงานอื่น ๆ นอกจากที่กล่าวมาแล้ว

กลุ่มผู้ที่ไม่คิดไปทำงานต่างถิ่นนี้ ร้อยละ ๓๐.๓ คิดไปทำงานภายในจังหวัดเดิมร้อยละ ๒๖.๕ ต้องการไปทำที่กรุงเทพมหานคร ส่วนร้อยละ ๒๓.๕ ไปทำที่ไหนก็ได้ ขอให้มีงานทำ มีรายได้ และร้อยละ ๑๑.๕ ตอบว่าคิดไปทำงานในจังหวัดอื่น ๆ นอกจากจังหวัดเดิมที่อยู่และกรุงเทพมหานคร ร้อยละ ๘.๐ คิดไปทำงานต่างประเทศ เช่น ประเทศซาอุดีอาระเบีย อิรัก ลิเบีย เป็นต้น

นอกจากนั้นระยะเวลาที่คิดไปทำงานมีผู้ตอบว่าคิดไปทำงานถาวรร้อยละ ๓๐.๔ ยังไม่ทราบว่าจะไปทำงานนานเท่าไร ร้อยละ ๑๔.๔ นอกนั้นตอบว่าคิดไปทำงานนาน ๓-๕ เดือน ร้อยละ ๓๔.๔ และคิดไป ๑ ปีร้อยละ ๒.๕ บางกลุ่มคิดไปทำงานเป็นระยะเวลา ๒-๓ ปี ร้อยละ ๖.๔ และร้อยละ ๑.๔ ตอบว่าคิดไปนาน ๕ ปี จะเห็นว่าส่วนใหญ่คิดไปทำงานชั่วคราว โดยมีผู้ตอบว่าไปทำงานชั่วคราว ๔๔.๗ พวกนี้มักเป็นพวกทำงานเกษตรกรรม มีงานทำไม่เต็มที่อพยพเคลื่อนย้ายแรงงานตามฤดูกาล เนื่องจากไม่มีงานในท้องถิ่นให้ทำ และมีรายได้ต่ำ จึงต้องการไปทำงานที่ต่างถิ่นเพื่อเพิ่มรายได้หรือประสบการณ์ ส่วนพวกที่คิดไปทำงานถาวร ส่วนใหญ่เป็นพวกที่ต้องการไปทำงานที่มั่นคง เช่นรับราชการและคิดว่างานในท้องถิ่นใหม่จะมีสภาพที่ดีทั้งในแง่ลักษณะงานและรายได้ที่คาดว่าจะได้รับ

ตารางที่ ๓.๒๔ แสดงร้อยละของกลุ่มที่คิดไปทำงานต่างถิ่น จำแนกตามรายได้ที่คาดว่าจะได้รับต่อปี

รายได้ที่คาดว่าจะได้รับต่อปี	ร้อยละ
๑๐๐๐ - ๕๐๐๐	๑๒.๘
๕๐๐๑ - ๑๐๐๐๐	๑๖.๗
๑๐๐๐๑ - ๒๕๐๐๐	๒๘.๖
๒๕๐๐๑ - ๕๐๐๐๐	๔.๘
มากกว่า ๕๐๐๐๐	๗.๔
ไม่ทราบ	๒๙.๖
รวม	๑๐๐.๐
จำนวนรวม	๒๐๖

จากตารางที่ ๓.๒๕ จะเห็นว่าส่วนใหญ่ร้อยละ ๒๕.๖ ไม่ทราบว่าจะได้รับรายได้เท่าไร เช่น แล้วแต่งงาน หรือแล้วแต่ นายจ้าง แสดงว่ารายได้ไม่ใช่สิ่งที่จะดึงดูดให้ไปทำ ซึ่งอาจเนื่องมาจากในท้องถิ่นเดิมไม่มีงานให้ทำ หรือมีงานแต่รายได้ไม่พอเพียง นอกจากนั้นบางคนก็ต้องการเพียงไปหาประสบการณ์เท่านั้น ส่วนร้อยละ ๒๕.๖ คาดว่าจะได้รายได้ระหว่าง ๑๐๐๐๑-๒๕๐๐๐ บาทต่อปี ซึ่งไม่มากมายอะไรนัก แต่ถ้าเปรียบเทียบกับที่เขาได้รับอยู่ก็อาจมากจนทำให้คิดไปทำงานต่างถิ่นได้ รองลงมาคือช่วงรายได้ ๕๐๐๑-๑๐๐๐๐ บาท มีร้อยละ ๑๖.๗ และร้อยละ ๑๒.๘ คาดว่าจะได้รายได้ ๑๐๐๐-๕๐๐๐ บาทต่อปี ส่วนช่วงรายได้สูง ๆ เช่น ๒๕๐๐๑-๕๐๐๐๐ บาทต่อปี มีเพียงร้อยละ ๔.๔ นอกจากนั้นพวกที่คาดว่าจะได้มากกว่า ๕๐๐๐๐ บาท มีร้อยละ ๗.๔ มักเป็นกลุ่มคนที่คิดไปทำงานต่างประเทศ จึงคาดหวังรายได้ไว้สูงกว่ากลุ่มคนที่คิดทำงานในประเทศ